

İçindekiler

- 1 Rapor Hakkında
- 2 Yönetim Kurulu Başkanı'nın Mesajı
- 3 Genel Müdür'ün Mesajı
- 6 Rakamlarla Tüpraş
- 14 Ekonomik Bakış
- 22 Çevreye Bakış
- 28 İnsana Bakış
- 34 Toplumsal Bakış
- 40 Kurumsal Sorumluluk Yönetimi
- 44 Performans Verileri
- 50 GRI İndeksi
- 56 İletişim

Rapor Hakkında

Türkiye’de sürdürülebilir gelişimin kalbi olan Tüpraş, 2008 yılında ilkini yayınladığı kurumsal sorumluluk raporu çalışmasıyla da değişimin ritmini tutmaktadır. Bu çalışmalarda Tüpraş yönetsel yaklaşımlarını, organizasyonel niteliklerini, faaliyetlerini, elde ettiği performans sonuçlarını ve gelecek öngörülerini şeffaflık ve hesap verebilirlik ilkeleri doğrultusunda paydaşlarına sunmaktadır. Başta çalışanlarımız, yatırımcılarımız, müşterilerimiz, tedarikçi ve iş ortaklarımız, sendikalar, medya ve sivil toplum kuruluşları olmak üzere tüm okuyuculara, Tüpraş faaliyetlerinin sosyal, çevresel ve ekonomik etkilerinin açık ve dengeli bir bilançosunu sunduğumuz Tüpraş Kurumsal Sorumluluk Raporu çalışmasının dördüncüsünü bilgi ve görüşlerine sunuyoruz.

Geçmiş dönemde olduğu gibi yayınladığımız bu raporda da GRI G3.1 Raporlama Rehberi B uygulama düzeyinde takip edilmiş, Birleşmiş Milletler Küresel İlkeler Sözleşmesi İlerleme Raporu kriterleri gözetilmiştir. Aksi belirtilmediği takdirde, raporda belirtilen tüm veriler, GRI G3.1 Raporlama Rehberi’nde belirtilen gösterge protokollerine uygun yöntemlerle hazırlanarak açıklanmış, gösterge protokollerine yönelik verilerde geçmiş dönemlere kıyasla belirgin bir değişiklik yapılmamıştır. Ayrıca, okuyuculara daha nitelikli bir analiz olanağı sunabilmek için bazı performans alanlarında sektör genelinde kullanılan performans değerlendirme kriterlerinden de faydalanılmıştır.

2012 yılında geçmiş raporlama dönemlerinde gerçekleştirilen uygulamalara kıyasla gözlemlenen en büyük fark raporlama döneminde gerçekleştirilmiş, bu yıldan itibaren raporlama çalışmalarının yıllık olarak gerçekleştirilmesine başlanmıştır. Bu nedenle, okuyuculara gerçekleştirilen performansı karşılaştırabilme olanağı sunmak adına geçmiş raporlama dönemlerine ait verilere de yer verilmekle birlikte, Tüpraş 2012 Kurumsal Sorumluluk Raporu’nda yer alan bilgiler, 1 Ocak 2012 – 31 Aralık 2012 arası bir takvim yılını kapsayan faaliyet dönemi baz alınarak hazırlanmıştır.

Raporun kapsamı ise GRI G3.1 Raporlama Rehberi’nde belirtilen yönlendirici ilkelere bağlı kalınarak tespit edilmiş, Tüpraş kurumsal kimliği altında faaliyet gösteren tüm rafineri işletmelerinin belirtilen dönemde gerçekleştirdiği faaliyet ve performans sonuçları kapsama dahil edilmiştir. Kurum bütünlüğünü yansıtmak amacıyla, Tüpraş’ın bağlı ortaklıkları Opet Petrolcülük A.Ş. ve Ditaş hakkında tanıtıcı bilgilere rapor içeriğinde yer vermekle birlikte, bu şirketlere ait performans verileri raporlama kapsamında bulunmamaktadır. İstisna olarak, takip edilen finansal raporlama ilkeleri gereği bağlı ortaklıklara yönelik finansal veriler, bu şirketlerdeki hissedarlık oranına paralel olarak Tüpraş performansına dahil edilmektedir.

Gelecek dönemlerde Tüpraş kurumsal sorumluluk raporlama çalışmasının mevcut GRI Raporlama Rehberi uygulama düzeyi ve kapsamının korunmasının yanında yıllık dönemlerde yayınlanması planlanmaktadır.

Saygıdeğer Paydaşlarımız,

2012 yılında, küresel ekonominin büyüme performansının geçmiş yıla kıyasla gerilediği bir dönem yaşadık. Gelişmekte olan piyasaları da kapsayan bu düşüşe paralel olarak Türkiye ekonomisinin de büyüme oranı, 2011 yılında yaşanan %8,5'lik performansın ardından 2012 yılında %3'e gerilemiştir. 2012 dönem başı ve dönem sonu emtia fiyatları arasında belirgin bir fark görünmemekle birlikte yıl içinde küresel ekonomik gelişmeler paralelinde önemli dalgalanmalar yaşanmıştır. 2011 yılını 106,6 ABD doları/varil düzeyinde kapatan ham petrol fiyatı, küresel ekonomide yaşanan gelişmeler ve jeopolitik nedenli arz endişelerinin de etkisiyle 2012 yılı ilk çeyreğinde hızlı bir yükselişle 128,17 ABD doları/varil seviyesini gördükten sonra ikinci çeyrekte varil başına 40 ABD doları düşüş yaşanmıştır. Bu hızlı fiyat düşüşünün yol açtığı negatif stok etkisiyle Tüpraş da dahil olmak üzere rafinerilerin ikinci çeyrek performansları olumsuz etkilenmiştir.

M. Ömer Koç
Yönetim Kurulu Başkanı

Dönem içinde Euro bölgesindeki ekonomik krizin etkileri bölgede talebin kısıtlanmasıyla sonuçlanmıştır. Diğer taraftan maliyet avantajlı WTI ham petrolü işleyen ABD rafinerilerinin yüksek kapasite kullanımı, bölgeden ABD'ye yapılan benzin ihracatını tersine çevirmiş, ABD'den Kuzey Avrupa ve Akdeniz'e yapılan motorin ve benzin ihracatı, Akdeniz rafineri marjlarını baskılamıştır. Yıl içinde OECD bölgesindeki düşük verimli rafinerilerin sürekli veya geçici olarak kapatılması ya da düşük kapasite ile çalıştırılması, Çin ve Hindistan gibi tüketimin arttığı pazarlarda kapasite artışlarının marjlar üzerindeki baskısını azaltmıştır.

2012 yılında Türkiye piyasası genel seyrine devam etmiş motorin tüketiminin arttığı, buna karşı benzin ve fuel oil tüketiminin düştüğü bir dönem yaşanmıştır. Dönem içinde Tüpraş, motorin satışında pazar büyümesinin üzerinde artış sağlayarak pazar payını %53,1'e, benzin satışlarındaki daralmaya rağmen pazar payını %96,4'e yükseltmeyi başarmıştır. Havayolu taşımacılık sektöründeki hızlı büyümeye paralel olarak Tüpraş, yıl içinde jet yakıtı satışlarını da geçtiğimiz yıla oranla %20 oranında artırmıştır. Böylelikle Tüpraş, küresel ekonominin dalgalı ve kırılgan seyrine devam ettiği 2012 yılında operasyonel ve finansal hedeflerini büyük ölçüde gerçekleştirmiştir.

2014 yılında devreye alınmasını hedeflediğimiz Fuel Oil Dönüşüm Projesi planlanan şekilde yürütülmekte olup yatırım gerçekleşme oranı 2012 itibarıyla %54'e ulaşmıştır. Projeyle birlikte tüm rafinerilerin kapasite kullanım oranının yükselmesinin yanı sıra beyaz ürün veriminin %14 oranında artması, İzmit Rafinerisi'nin Nelson Kompleksitesi'nin 14,5 düzeyine yükselmesiyle dönüşüm oranı en yüksek rafinerilerden biri olması hedeflenmektedir.

Raporlama döneminde Tüpraş'ın ekonomik ve finansal sürdürülebilirliğinin korunmasına yönelik çalışmaların yanında iş stratejimizin ana unsurlarından olan sosyal ve çevresel sürdürülebilirlik alanında da önceliklerimize odaklandık. Elde ettiğimiz başarı, gelecek dönemlerde bu alanlarda daha yüksek bir performans elde edeceğimize olan inancımızı artırmaktadır.

Geçmiş yıllarda olduğu gibi raporlama döneminde de küresel ölçekte enerji şirketlerinin çözüm üretmesini bekleyen temel sorun iklim değişikliği oldu. Küresel ölçekte alınacak radikal tedbirleri baskı altına alıyor olsa da, ekonominin içinde bulunduğu durum başta enerji sektöründe olmak üzere tüm şirketleri, kaynakların daha verimli kullanılması ve inovatif çözümler geliştirerek toplumların ürün ve hizmet ihtiyaçlarının daha akılcı yöntemlerle karşılanmasına sevk etmektedir. Dolayısıyla ekonomik güçlüklerle başta enerji ve su olmak üzere kaynak verimliliğinin ön planda tutulduğu ve düşük karbon ekonomisine geçişin çevresel etkinin azaltılması gerekliliğinin yanında ekonomik ve sosyal bir gerçeklikle örtüştüğü bir dönem bizleri bekliyor. Gitgide belirginleşen bu duruma yönelik Tüpraş olarak üretimden ürün portföyüne uzanan çok boyutlu bir yaklaşım benimsiyoruz.

Operasyonel boyutta incelediğimizde Tüpraş, 2012 yılında belirgin oranda artan üretim miktarına rağmen gerçekleştirdiği birçok yatırım ve projeye enerji ve su başta olmak üzere kaynak verimliliği, emisyon yönetimi, atık ve geri kazanım alanlarında başarılı çalışmalara imza atmıştır. Dönem içinde Tüpraş, çevresel yatırım ve yönetim harcamalarına toplam 212,17 milyon TL kaynak aktarmıştır. Diğer taraftan gerçekleştirilen farkındalık artırıcı çalışmalar ve ağaçlandırma uygulamalarıyla toplumsal çevre bilincinin geliştirilmesine ve başta operasyon coğrafyaları olmak üzere biyolojik çeşitliliğin geliştirilmesine belirgin ölçekte katkı sağlanmıştır.

Yıl içinde Tüpraş'ın yatırımlarını artırarak sürdürdüğü bir diğer alan da Ar-Ge olmuştur. Gelecek dönemde de yatırım yapmaya devam edeceğimiz Ar-Ge merkezimizin, kısa sürede yakın bölge coğrafyamızda rafine sektörüne bilgi hizmetleri sunacak noktaya getirilmesini hedefliyoruz. Yenilikçi ürün geliştirme çalışmalarına çeşitli kuruluşlarla gerçekleştirilen ortaklıklarla devam eden Tüpraş Ar-Ge Merkezi'nin dönem içinde ana araştırma odağını süreç iyileştirme tekniklerinin yanında nitelikli asfalt, biyoyakıt ve katalist geliştirme çalışmaları oluşturmaktadır.

2012 yılı Tüpraş için iş sağlığı ve güvenliği performansının da geliştirildiği bir dönem olmuştur. Yıl içinde, sürekli gelişimini sağladığımız SEÇ-K Yönetim Sistemi sayesinde müteahhit faaliyetleri de dahil olmak üzere Tüpraş iş sağlığı ve güvenliği performansında belirgin ölçüde gelişim kaydedilmiştir. Sosyal alanda gerçekleştirdiğimiz bir diğer başarı da kadın çalışan istihdam oranının yapısal olarak düşük düzeyde olduğu enerji sektöründe son birkaç yıldır sürdürdüğümüz oransal artışı 2012 yılında da korumuş olmaktadır. Öte yandan dönem içinde, eğitim, çevre, sağlık, kültür-sanat ve spor alanlarında faaliyet gösteren kuruluşlara ve gerçekleştirilen çalışmalara toplam 16,07 milyon TL kaynak aktararak Tüpraş'ın toplumsal gelişim çalışmalarına geleneksel olarak sağladığı destek artırılarak devam ettirilmiştir.

Küresel ekonomik ortamın oluşturduğu şartlara rağmen ekonomik, finansal, sosyal ve çevresel anlamda performans sonuçlarının geliştirildiği 2012 yılında da Tüpraş paydaşları için değer üretmeye devam etmiştir. Tüpraş, paydaşlarına karşı temel sorumluluklarının bilincinde olarak her geçen gün geliştirdiği performansı, sürdürülebilir gelişimini sağlayıp gelecek dönemlerde de paydaşları için değer üretme misyonuna devam edecektir.

Elde ettiğimiz bu başarıda katkısı bulunan başta çalışanlarımız, tedarikçilerimiz ve iş ortaklarımız olmak üzere tüm paydaşlarımıza emekleri için teşekkür eder, müşterilerimize, yatırımcı ve pay sahiplerimize Tüpraş'a duydukları güven ve bağlılık için minnettarlığımızı sunarız.

Saygılarımla,

M. Ömer Koç
Yönetim Kurulu Başkanı

Saygıdeğer Paydaşlarımız,

Küresel ekonomik koşullar ve jeopolitik riskler nedeniyle ham petrol piyasasında dalgalı bir seyrin gözlemlendiği, bölge rafinaj sektöründe geçici ve sürekli kapanmaların yaşandığı, ABD pazarından Akdeniz pazarına motorin ihracının gerçekleştiği 2012 yılında Tüpraş, zamanında gerçekleştirdiği dönüşüm yatırımları ile güncel koşullara hızla adapte olabilme olanağı yakalayıp rekabet gücünü artırmıştır. Dönem içinde Tüpraş, kapasite kullanım oranını %70,3'e yükselterek 21,9 milyon ton satılabilir ürün elde etmiştir. Bir önceki yıla kıyasla motorin ve benzin satışında pazar payını geliştiren Tüpraş, 2012 yılında 817 milyon ABD doları net kar hedefini yakalamıştır.

Yavuz Erkut
Genel Müdür

Raporlama döneminde finansal ve operasyonel performansımızın yanında kurumsal yönetim performansımızda da gelişimimizi sürdürdük. 2007 yılında 7,91 olarak belirlenen İMKB Kurumsal Yönetim Endeksi notumuzu sürekli geliştirerek 2011 yılında 8,61'e, raporlama döneminde de 9,10 düzeyine çıkardık.

Tüpraş'ın temel amacı, Türkiye'nin petrol ürünleri ihtiyacını eksiksiz karşılamaktır. Bu amaca tüm paydaşlarımız için değer üretirken sosyal, çevresel ve ekonomik boyutlarıyla sürdürülebilir bir iş modeliyle ulaşmak ise takip ettiğimiz iş stratejilerinin ana odağıdır. Bu anlayış doğrultusunda çalışma yöntemlerimizi sürekli geliştiriyor, iş süreçlerimizi daha verimli ve güvenli hale getiriyor, geliştirdiğimiz yeni ürünler, tedarik zinciri uygulamalarımız ve toplumsal gelişime verdiğimiz destek ile Türkiye için katma değer üretiyoruz. Mevcut küresel ekonomik şartlar da göz önünde bulundurulduğunda raporlama döneminde sürdürülebilirlik önceliklerimiz merkezinde gerçekleştirdiğimiz çalışmaların sonucunda elde ettiğimiz başarı daha da belirgin hale gelmektedir.

Raporlama döneminde iklim değişikliği, finansal ve ekonomik sürdürülebilirlik konularının yanında rafinaj sektörünün önündeki temel konulardan biri olarak varlığını sürdürdü. Tüpraş bu konuda çözüm üretme çalışmalarını enerji verimliliğinin artırılması, etkin emisyon yönetimi, spekt ve Ar-Ge yatırımları, ağaçlandırma ve farkındalık artırıcı proje faaliyetleri çerçevesinde yürütmektedir. Gerçekleştirdiğimiz enerji verimliliği projeleriyle enerji tüketimini 5.255 TJ, sera gazı emisyonlarını ise 348 bin ton CO₂'ye azalttık. 2011 yılında 3,39 GJ/ton olan ürün başına enerji tüketim miktarını 2012'de 3,21 GJ/ton düzeyine indirdik. Gelenekselleşen ağaçlandırma çalışmalarımızla 8.836 fidan diktik.

Personel, organizasyon ve fiziki olanaklarının geliştirilmesi adına yatırımlarımıza devam ettiğimiz Tüpraş Ar-Ge Merkezi, 2012 yılında 11 TEYDEB ve 1 AB onaylı proje geliştirdi. Dönem içinde devam ettirilen başta mikroalglerden yeni nesil biyoyakıt üretme araştırması olmak üzere çevresel etkileri daha düşük ürünler geliştirmeye yönelik Ar-Ge çalışmalarıyla umut vaat eden sonuçlar elde edildi. Gerçekleştirdiği çalışmalar neticesinde Tüpraş Ar-Ge Merkezi, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından yapılan değerlendirmeye 141 Ar-Ge Merkezi arasında nitelikli Ar-Ge Merkezi kategorisinde ikinci, üniversite ile işbirliği kategorisinde dördüncü, bilimsel yayın kategorisinde ise altıncı sırada yer aldı. Gelecek dönemlerde fiziki ve organizasyonel çalışma olanaklarına yönelik yatırımlara devam ederek Tüpraş Ar-Ge Merkezi'ni Türkiye ve yakın coğrafyası genelinde rafinaj sektörüne hizmet veren ana bilgi üssü konumuna getirmeyi hedefliyoruz.

Ana önceliklerimizden biri olan iş sağlığı ve güvenliği uygulamalarımızı 2012 yılında da geliştirdik. Uluslararası ölçekte en iyi uygulamalarla özdeş yapıda tasarlanan yeni iş izni sistemi ve değişiklik yönetim sistemini hayata geçirerek emniyet risklerinin müteahhit operasyonları da dahil olmak üzere minimize edilmesini amaçladık. Bu çalışmalar sonucunda 2011 yılında 2,2 olarak kaydedilen kaza sıklık oranını 2012 yılında 1,5 düzeyine indirdik.

Tüpraş'ın yönetim geleneğinde faaliyet gösterdiği toplumun beklenti ve gereksinimlerine karşı yanıt verebilir olmak önemli bir yere sahiptir. Bu anlayışın bir uzantısı olarak geçmişte olduğu gibi 2012 yılında da toplumsal gelişim alanında birçok çalışmaya imza attık. Yıl içinde birçok toplumsal gelişim projesini gönüllü çalışanlarımızın da katılımıyla gerçekleştirirken eğitim, çevre, sağlık, kültür-sanat ve spor alanlarında faaliyet gösteren kuruluşlara ve hayata geçirilen çalışmalara bağlı ve sponsorluk uygulamalarıyla 16,07 milyon TL kaynak aktardık.

Tüpraş, Türkiye'nin tek rafinaj şirketi olmasının getirdiği sorumlulukların bilinciyle faaliyetlerine raporlama döneminde devam etmiş, küresel ekonominin rafinaj sektörüne sunduğu zorlu koşullara rağmen başarılı sonuçlar elde etmiştir. Elde edilen bu başarı, kalbi Türkiye'nin sürdürülebilir gelişimine destek vermek, tüm paydaşları için kalıcı değer üretmek amacıyla çarpan Tüpraş çalışanlarının, tedarikçi ve iş ortaklarımızın eseridir. Özverili çalışmalarıyla bu kazanımları mümkün kıldıkları için her birine teşekkür eder, Tüpraş'a duydukları güvenden ötürü müşterilerimize, yatırımcı ve pay sahiplerimize şükranlarımızı sunarız.

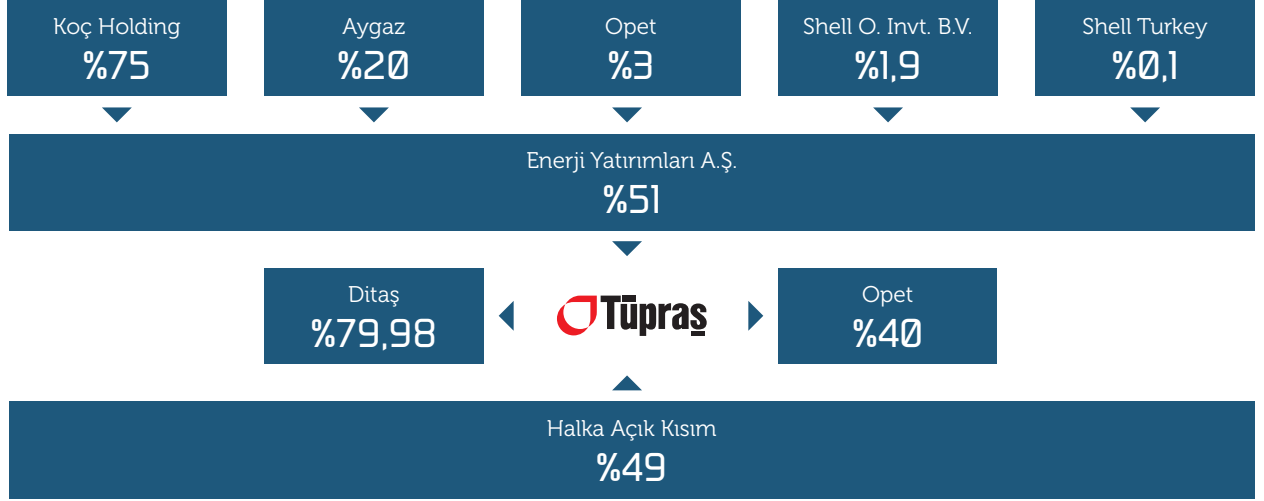
Saygılarımla,

Yavuz Erkut

Genel Müdür

Türkiye için katma değer üretiyoruz.

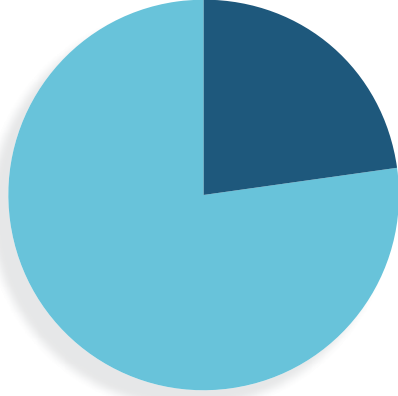
Tüpraş'ın Ortaklık Yapısı

Sermaye Yapısı

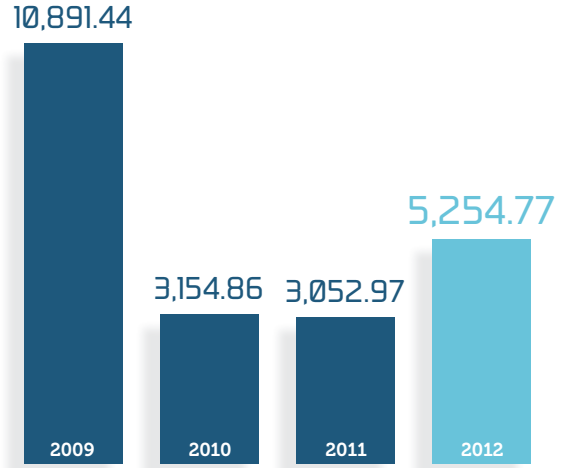
Grup	Hissedar	Sermaye Tutarı (TL)	Türü	Hisse Adedi
A	Enerji Yatırımları A.Ş.	127.713.792,22	Nama	12.771.379.222
A	Diğer Ortaklar (Halka Açık)	122.705.407,77	Nama	12.270.540.777
C	Özelleştirme İdaresi Başkan.	0,01	Nama	1
Toplam		250.419.200,00		25.041.920.000

Toplam Satış (milyon ton - %)

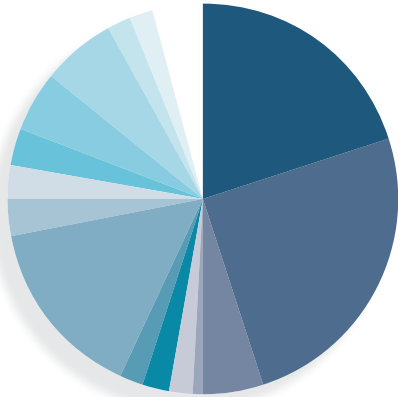

■ Ürün İhracatı 5,9, %23 ■ Yurtiçi Satışlar 19,6, %77

Enerji Verimliliği Sağlanan Tasarruf (TJ)

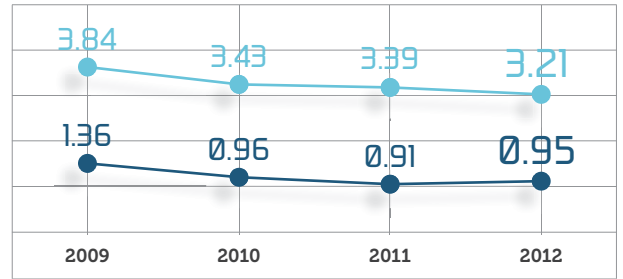

Ülkeler Bazında İhracat (%)

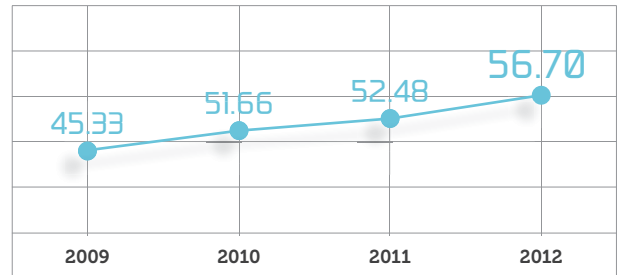
■ Malta %20 ■ ABD %2 ■ Togo %5
 ■ Mısır %25 ■ BAE %15 ■ KKTC %6
 ■ Diğer %5 ■ Brezilya %3 ■ Yunanistan %2
 ■ İspanya %1 ■ Singapur %3 ■ Hollanda %2
 ■ Çin %2 ■ İtalya %3 ■ Ürdün %4
 ■ Cebeli Tank %2

Ürün Başına Kaynak Kullanım Trendi

■ Enerji Tüketim Oranı (Cj/ton)
 ■ Su Kullanım Oranı (m³/ton)

Yerel Tedarik Oranı

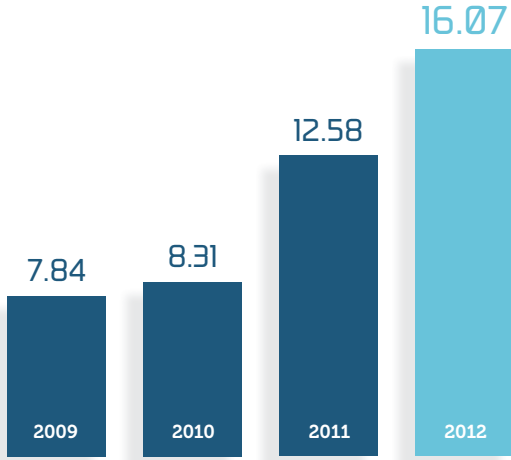

Ağaçlandırma Çalışmaları

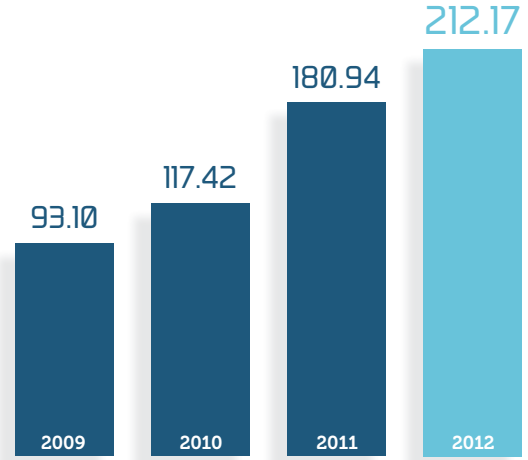
	2009	2010	2011	2012
Dikilen Fidan Sayısı	10.272	3.383	14.158	8.836
Giderilen CO ₂ Emisyonu (ton) ⁽¹⁾	3.390	1.116	4.672	2.916

(1) Hesaplamlarda TEMA Vakfı Karbonmetre yazılımı baz alınmış, dikilen 1 ağaç için 0,33 ton CO₂ emisyonun bertaraf edildiği kabul edilmiştir. www.tema.org.tr

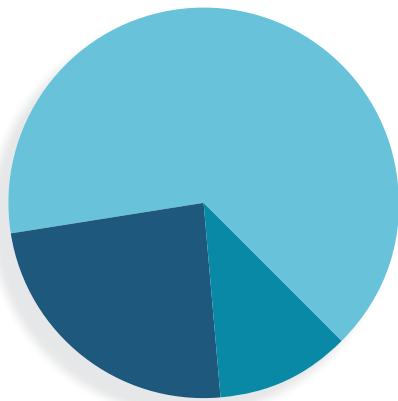
Bağış ve Sponsorluklar (milyon TL)

Çevre Yatırım ve İşletme Harcamaları (milyon TL)

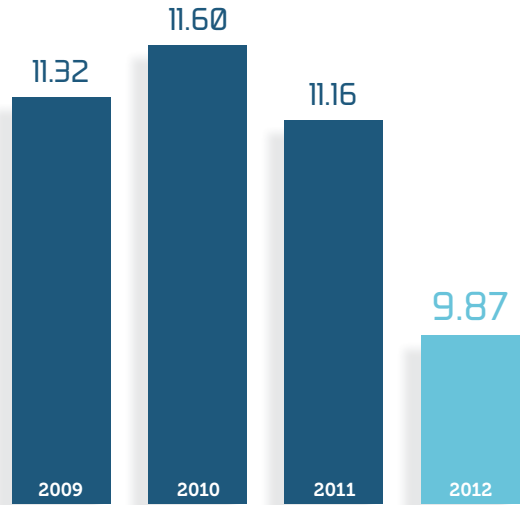

Toplam Eğitim (kişi*saat)

Diğer Eğitimler **245,407** Çevre Eğitimleri **35,719**
İSG Eğitimleri **75,190**

Toplam Su Geri Kazanımı (milyon m³)

OPET

1992 yılında kurulmuş olan Opet, 2012 yılında kuruluşunun yirminci, Koç Topluluğu'na katılışının onuncu yılını kutladı. Tüpraş'ın %40 oranında hissesine sahip olduğu Opet, akaryakıt dağıtım sektöründe perakende ve toptan satış faaliyetlerinin yanında, madeni yağ üretimi ve pazarlaması, havacılık yakıtı satışları ve petrol ürünlerinin uluslararası ticaretini gerçekleştirmektedir.

Opet, 2012 yılında istasyon sayısını belirgin oranda artırmış ve yılsonu itibarıyla, 915'i Opet, 410'u ise Sunpet markası altında olmak üzere toplam 1.325 istasyon sayısına ulaşmıştır. Satış faaliyetleriyle beyaz ürünlerde %18,5, siyah ürünlerde ise %13,34 pazar payı elden Opet, 2012 yılı itibarıyla Türkiye'nin ikinci büyük akaryakıt şirketi konumuna yükselmiştir. Müşteri memnuniyetinin artırılmasına odaklanan stratejisi sonucunda Pazar payını sürekli artırmayı başaran Opet, 2012 yılında üst üste yedinci kez sektörünün Müşteri Memnuniyeti Endeksi Birinciliği'ni elde etmiştir.

1,1 milyon m³ ile Türk akaryakıt sektöründeki en yüksek depolama kapasitesine sahip olan Opet Petrolcülük, ürün satışlarında bu tesislerinden faydalanan Tüpraş için önemli bir lojistik avantaj sağlamaktadır. Opet ve Tüpraş'ın toplam ürün ve ham petrol depolama kapasitesi, Türkiye'nin toplam depolama kapasitesinin yaklaşık %65'ini oluşturmaktadır.

Opet, sorumlu yönetim anlayışıyla kurumsal ve toplumsal faydayı ön plana çıkaran Yeşil Yol ve Temiz Tuvalet kampanyaları ile birçok ödüle layık görülmüş, uygulamaları çeşitli kurumlar tarafından benimsenerek tekrarlanmıştır. Bunun yanında Opet, Tarihe Saygı ve Örnek Köy projeleriyle yerel ekonomik kalkınmaya ve toplumsal gelişime de destek vermektedir.

Opet Petrolcülük'ün kurumsal sorumluluk performansına yönelik detaylı bilgiye www.opet.com.tr internet sitesinde yayınlanan kurumsal sosyal sorumluluk raporlarından ulaşabilirsiniz.

DİTAŞ

Tüpraş'ın %79,98 oranında hissedarı olduğu Deniz İşletmeciliği ve Tankerciliği A.Ş. (Ditaş), 1974 yılında ham petrol ve petrol ürünlerinin yurtiçi ve uluslararası deniz taşımacılığında kullanmak üzere çeşitli tonaj ve evsafıta deniz tankerleri satın almak, inşa ettirmek veya kiralamak amacıyla kurulmuştur. Günümüzde armatörlük, brokerlik/gemi kiralama, römorkörcülük, denetim ve acentelik hizmetleri veren Ditaş, deniz taşımacılığının %95'lik bölümünü oluşturan ham petrol taşımacılığını Tüpraş'ın ihtiyaçları doğrultusunda gerçekleştirmektedir.

Tüpraş deniz terminallerine gelen gemilerin operasyonları sırasında emniyeti artırmak amacıyla verilen yük operasyon kaptanları hizmetine ek olarak Ditaş, gelen gemilerin uluslararası kurallara ve Tüpraş standartlarına uygunluğunu kontrol edip sonuçlarını Tüpraş'a raporlamaktadır.

Ditaş faaliyetleri Tüpraş'a büyük bir operasyon ve maliyet avantajı sağlamaktadır. Bu sayede Tüpraş, rafinaj operasyonlarındaki muhtemel değişiklikler sonrasında gereken taşıma esnekliğine daha sahip olabilmekte, böylelikle ham petrol ve ürün fiyatlarında yaşanan dalgalanmanın gerektirdiği arz programı değişiklikleri daha kolay gerçekleştirebilmektedir. 2012 yılında Ditaş, 14,8 milyon ton ham petrol ve 3,1 milyon ton petrol ürünü taşımacılığı gerçekleştirmiştir. 2012 yılında 2 yeni tankeri filosuna dahil eden Ditaş'ın, 2014 yılında teslim edilmek üzere iki yeni tanker siparişi bulunmaktadır.

Ditaş, merkez ofis ve gemiler için ISO 9001:2008 Kalite Yönetim Sistemi, ISO 14001:2004 Çevre Yönetim Sistemi, gemiler için ISM (Uluslararası Emniyetli İşletim), ISPS (Uluslararası Gemi ve Liman Güvenlik Kuralları) sertifikalarına ve tanker işletmeciliğinde önemli bir referans olan ve petrol şirketleri tarafından uygulanması talep edilen TMSA 2 (Tanker Management Self Assessment) sistemine sahiptir.

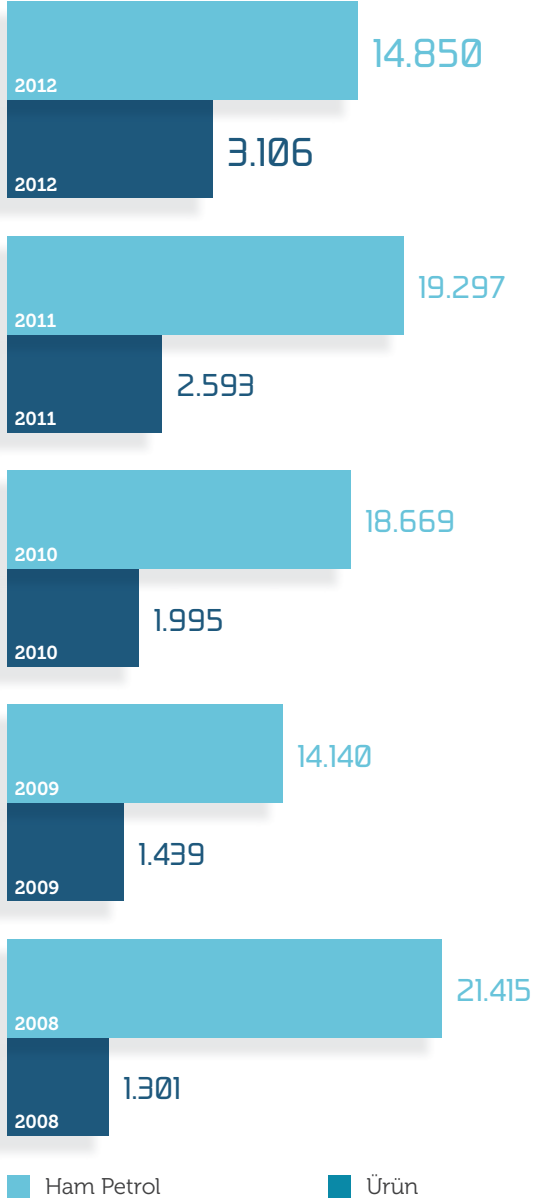
Ditaş Tankerleri

	M/T Cumhuriyet	M/T T. Sevgi	M/T T. Gönül	M/T T. Suna	M/T T. Leyla
Tanker Tipi	Ham Petrol	Petrol/Kimyasal	Petrol/Kimyasal	Petrol/Kimyasal	Petrol/Kimyasal
Yapım Yılı	2001	2008	2009	2012	2011
Slop Tank Kapasitesi	4.443 m ³	406,4 m ³	413,4 m ³	1.019,36 m ³	141,4 m ³
Kargo Tank Kapasitesi	173.759 m ³	12.247 m ³	12.224 m ³	52.925 m ³	7.209 m ³
DWT	164.859 ton	10.983 ton	10.873 ton	51.532 ton	6.297 ton
GRT	84.476 ton	7.318 ton	7.318 ton	29.754 ton	4.225 ton
Net Tonaj	53.710 ton	3.651 ton	3.651 ton	14.116 ton	2.047 ton
Uzunluk	274,18 m	131,85 m	131,85 m	183,31 m	121,62 m

Rakamlarla Tüpraş

2011 Mayıs ayında INTERTANKO'ya (International Association of Independent Tanker Owners) üye olan Ditaş'ın işletmesinde bulunan gemilerin, OCIMF Sire sistemine üye kuruluşlarca uygunlukları bulunmaktadır. İzmir Terminali için Uluslararası Pilotaj Standartları Organizasyonu (ISPO), İzmit ve İzmir Terminalleri için ISO 9001 sertifikasyon süreci tamamlanmıştır. Dünya'da ISPO sertifikasına sahip 11. şirket olan Ditaş, aynı zamanda KALDER ve TURMEPA derneklerine de üyedir.

Ham Petrol ve Ürün Taşıma (bin ton)

Rakamlarla Tüpraş

İzmit Rafinerisi

- ☛ Kuruluş Yılı : **1961**
- ☛ Rafinaj Kapasitesi : **11 milyon ton**
- ☛ Depolama Kapasitesi : **2,20 milyon m³**
- ☛ Kapasite Kullanım Oranı : **%89,7**
- ☛ Nelson Kompleksitesi : **7,78**
- ☛ Çalışan Sayısı : **1.612**

(milyon ton)

	2008	2009	2010	2011	2012
Üretim	9,8	7,7	8,5	8,9	9,4
Satış	11,8	9,9	9,9	10,9	11,6

Yıllık 11 milyon ton ham petrol işleme kapasitesine sahip olan İzmit Rafinerisi, AB normlarına uygun Euro V standardında üretim yapmaktadır. Gerçekleştirilen ünite yatırımlarıyla Akdeniz'in en gelişmiş rafinerilerinden biri konumuna gelen İzmit Rafinerisi, açık denizlere ve karasal piyasalara ulaşabilirliği ve temel tüketim pazarlarına yakınlığı ile önemli bir lojistik avantaja sahiptir. Devam eden Fuel Oil Dönüşüm Projesinin tamamlanmasıyla Nelson Kompleksite Endeksi 14,5'e yükselecektir.

İzmir Rafinerisi

- ☛ Kuruluş Yılı : **1972**
- ☛ Rafinaj Kapasitesi : **11 milyon ton**
- ☛ Depolama Kapasitesi : **1,91 milyon m³**
- ☛ Kapasite Kullanım Oranı : **%81,3**
- ☛ Nelson Kompleksitesi : **7,66**
- ☛ Çalışan Sayısı : **1.303**

(milyon ton)

	2008	2009	2010	2011	2012
Üretim	9,6	6,9	8,5	8,2	8,6
Satış	10,3	7,9	8,7	8,9	9,4

Yıllık 11 milyon ton ham petrol işleme kapasitesine sahip olan İzmir Rafinerisi, AB normlarında üretim yapabilmektedir. Yüksek kompleksite oranı, açık deniz bağlantısı ve turizm bölgesinde pazar konumuyla rekabet üstünlüğüne sahiptir.

Kırıkkale Rafinerisi

- ☛ Kuruluş Yılı : **1986**
- ☛ Rafinaj Kapasitesi : **5 milyon ton**
- ☛ Depolama Kapasitesi : **1,22 milyon m³**
- ☛ Kapasite Kullanım Oranı : **%63**
- ☛ Nelson Kompleksitesi : **6,32**
- ☛ Çalışan Sayısı : **877**

(milyon ton)

	2008	2009	2010	2011	2012
Üretim	2,7	2,8	2,7	2,9	2,98
Satış	3,0	2,8	2,9	3,1	3,4

Yıllık 5 milyon ton ham petrol işleme kapasitesi bulunan Kırıkkale Rafinerisi, yapılan ünite yatırımlarıyla Akdeniz bölgesinin orta düzeyde kompleksiteye sahip rafinerileri arasına girmiştir. Petrol kaynaklarına botu hatlarıyla, diğer Tüpraş rafinerilerine demiryoluyla bağlı olan Kırıkkale Rafinerisi, karasal pazarlara AB normlarında ürünlerle hizmet edebilir konumuyla önemli bir lojistik üstünlüğe sahiptir.

Türkiye'nin en büyük kara tankeri dolum tesisine sahip olan Kırıkkale Rafinerisi'nin bitüm depolama kapasitesi 150,000 tona yükseltilmiştir.

Batman Rafinerisi

- ☛ Kuruluş Yılı : **1955**
- ☛ Rafinaj Kapasitesi : **1,1 milyon ton**
- ☛ Depolama Kapasitesi : **205.000 m³**
- ☛ Kapasite Kullanım Oranı : **%88**
- ☛ Nelson Kompleksitesi : **1,83**
- ☛ Çalışan Sayısı : **483**

(bin ton)

	2008	2009	2010	2011	2012
Üretim	753	614	873	910	942
Satış	859	871	957	992	1.110

Yıllık 1,1 milyon ton ham petrol işleme kapasitesi bulunan Batman Rafinerisi, Türkiye'nin ilk rafineri işletmesidir. Yerli ve yabancı ham petrol kaynaklarına boru hattıyla bağlı olan Batman Rafinerisi, kendi üretiminin yanında, İzmit ve Kırıkkale Rafinerileri'nden ikmal ettiği AB normlarında ürünlerle Doğu ve Güneydoğu Anadolu pazarına hizmet ederek rekabet avantajı sağlamaktadır.

Tüpraş, Türkiye ekonomisinin gelişimi için gerekli petrol ürünlerinin eksiksiz karşılanması için çalışmaktadır.

Akaryakıt, madeni yağ, bitüm ve diğer birçok rafine ürününün tedariki sağlıklı bir ekonominin sürdürülebilmesinde önemli rol oynamaktadır. Bu nedenle Türkiye'nin tek rafine şirketi olan Tüpraş'ın kalbi, Türkiye ekonomisinin gelişimi için gerekli petrol ürünlerinin eksiksiz karşılanması için çalışmaktadır. Böylelikle Tüpraş, sınai gelişimin yanında bireysel yaşam kalitesinin de artırılmasına doğrudan ve dolaylı olarak katkı sağlar. Tüpraş, ürün tür ve kalitesini en üst standartlara taşırken, üretim teknolojilerini ve sürekliliğini devamlı geliştirerek toplum için ürettiği katma değeri artırır. Böylelikle petrol ürünü ihtiyacının maksimum ölçüde yerel kaynaklarla karşılanması güvence altına alınır.

Global ekonomik ve jeopolitik etkilere son derece açık bir emtia olan ham petrol işlenmesine dayalı üretim nedeniyle uluslararası gelişmeler ve yerel petrol ve enerji piyasalarının durumu Tüpraş faaliyetlerinin üzerinde doğrudan bir etkiye sahiptir. Tüpraş bu gelişmeleri risk ve fırsat odaklı bir yaklaşımla takip ederek bir yandan petrol ürünü ihtiyacının eksiksiz ve maksimum ölçüde yerel kaynaklarla karşılanmasını diğer yandan da finansal sürdürülebilirliğini güvence altına almaya çalışır.

Petrol Pazarındaki Gelişmeler

Üretim ve talep ayağında artış eğilimli pozitif bir ekonomik ortamın yaşandığı 2010 ve 2011 yıllarının ardından 2012 yılında petrol talebinde artış trendi sürmüştür. Yıl içinde Tüpraş, işlenen ham petrol miktarını belirgin ölçüde artırarak Türkiye'nin artan petrol ürünleri talebinin yüksek kalitede ürünlerle eksiksiz karşılanmasını amaçlamıştır.

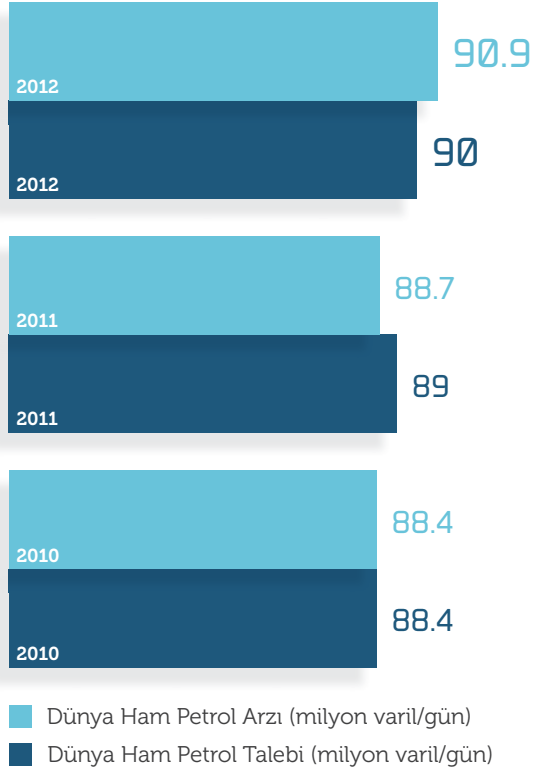
Küresel Görünüm

2012 yılında petrol ürünleri, dünya birincil enerji kaynakları içindeki önemini korumuştur. Tüketim eğilimleri incelendiğinde petrol ürünlerinin enerji ve ısınma amaçlı tüketiminin azalarak devam ettiği, ancak sanayi ve özellikle ulaşımda kullanımının ise artış gösterdiği gözlemlenmektedir. 2012 yılında petrol ürünleri toplam enerji talebinin %33'ünü oluştururken bu ürünlerin %55'i ulaşım amaçlı enerji ihtiyacının karşılanmasında kullanılmıştır. Bu oranın nüfus ve ekonomik gelişim paralelinde gelecek yıllarda da artış göstermesi öngörülmektedir. Son yıllarda yaşanan olumlu ekonomik konjonktür sonucunda 2011 yılında günlük 88,96 milyon varil düzeyinde gerçekleşen ham petrol talebi, 2012 yılında da %1,2 oranında artış göstererek 90,0 milyon varil/gün düzeyine yükselmiştir.

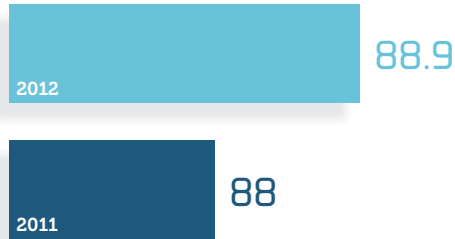
İran yaptırımları ve Libya arzındaki problemler nedeniyle OPEC ülkeleri başta Suudi Arabistan olmak üzere petrol üretimlerini maksimuma çıkması sonucunda dönem içinde ham petrol arzında talepte yaşanan artışın üzerinde bir artış gerçekleşmiştir. 2011'de %1,5 oranında artarak 88,7 milyon varil/gün seviyesine yükselen dünya ham petrol arzı, 2012 yılında ise %2,5 artışla 90,9 milyon varil/gün düzeyine ulaşmıştır.

2012 yılına 106,55 ABD doları/varil düzeyinde başlayan Brent ham petrol fiyatları, Afrika ve Ortadoğu'da yaşanan jeopolitik gerilim sonucunda ilk çeyreği, 123,46 ABD doları/varil düzeyinde kapatmıştır. Yılın ikinci çeyreği sonunda yaşanan AB krizi ve gelişmekte olan piyasalardaki ekonomik yavaşlama sinyalleriyle 94,50 ABD doları/varil düzeyinde gerileyen fiyatlar, piyasalara artan likidite enjeksiyonu ve alınan mali tedbirlerle birlikte üçüncü çeyreği 111,03 ABD doları/varil düzeyinde kapatmıştır. Yılın son döneminde ise tırmanan jeopolitik gerilimin fiyat artırıcı etkisini küresel ekonomide tekrarlanan problemler Brent ham petrol fiyatını baskılayarak yılı 109,99 ABD doları/varil düzeyinde kapatmasına neden olmuştur.

	2010-11	2011-12
Dünya Ham Petrol Talebindeki Değişim	%0,7	%1,2
Dünya Ham Petrol Arzındaki Değişim	%1,5	%2,5

Dünya Rafinaj Kapasitesi (milyon varil/gün)

(milyon ton)

Tüpraş	2010	2011	2012	Değişim (%) 2011-2012
Ham Petrol Temini	19,38	20,53	21,81	6,3
Petrol Ürünleri Üretimi	19,57	20,93	22,12	5,7
Petrol Ürünleri İthalatı	3,98	4,18	4,37	4,5
Petrol Ürünleri İhracatı	4,79	5,15	5,86	13,8

Yıl içinde gelişmekte olan ülkelerde yeni rafineri yatırımlarının devreye girmesiyle dünya rafinaj kapasitesi 1,52 milyon varil/gün artış kaydetmiştir. Ancak ABD ve Avrupa'da alınan ekonomik tedbirlerin etkisiyle bölge rafinerilerinde konsolidasyon süreci hızlanmış, 1,49 milyon varil/gün rafinaj kapasitesi üretimden çekilmiştir. Tüm bu etkenlerin yanında, global ürün stoklarının düşük düzeyde tutulması, Kuzey ve Güney Amerika'da yaşanan rafineri yangınlarının oluşturduğu üretim açıkları Akdeniz bölgesi rafineri marjını artırmıştır. 2011 yılında 1,17 ABD doları olan referans Akdeniz rafineri marjı, 2012 yılında 4,21 ABD doları düzeyine yükselmiştir.

Yerel Görünüm

2011 yılında 20,53 milyon ton olan toplam ham petrol temini, 2012 yılında %6,3 oranında artış göstererek 21,81 milyon tona yükselmiştir. Toplam teminin %11'i yerli üretimden karşılanırken geri kalan %89'luk kısım ithalat yoluyla sağlanmıştır.

Türkiye birincil enerji tüketiminde petrol ürünlerinin payı azalma trendindedir. Bu azalmanın en temel nedeni, elektrik üretiminde petrol ürünleri tüketiminin tercih edilmiyor olmasıdır. Isınma yakıtı olarak doğalgaza yönelim de petrol ürünlerinin toplam tüketimdeki payını düşürücü etki etmektedir. Diğer taraftan petrol ürünleri tüketiminde en önemli payı ulaşım almaktadır. Türkiye toplam petrol ürünleri tüketiminde ulaşımın payının gelecek dönemlerde de artması öngörülmektedir. Bu artışa paralel olarak petrol ürünü ihtiyacının da artacağı beklenmektedir.

Türkiye'de talep açığı olan orta distilatı(motorin ve jet yakıtı) maksimize ederek, yurt içi tüketimi ve ihracat karlılığı azalan siyah ürünleri de optimize edecek üretim politikası uygulanması neticesinde, Türkiye petrol ürünleri üretimi son iki yılda %13,03 oranında artışla 2012 yılında 22,12 milyon ton düzeyine ulaşmıştır. Artan üretim miktarına bağlı olarak üretimde kapasite kullanım oranı da %70,3'e yükselmiştir. Üretim miktarındaki artışa ilave olarak Tüpraş'ın yarı mamül dahil petrol ürün ithalatı 2011 yılına kıyasla %4,5 oranında artarak 4,37 milyon tona ulaşmıştır. Yurt içi talebi azalan Benzin ve fuel oil başta olmak üzere petrol ürünleri ihracatı %13,8 oranında artarak 5,86 milyon ton düzeyinde gerçekleşmiştir.

Yaşanan dalgalı seyirle birlikte Brent petrol fiyatının 2011 yılına kıyasla TL bazında %7 oranında artmış olması Türkiye'de araç yakıtları pompa fiyatlarının da artmasına neden olmuştur. Yıl içinde vergi öncesi benzin pompa fiyatı TL bazında %11, vergi öncesi motorin fiyatı ise TL bazında %10 artış göstermiştir. Ürün fiyatlarındaki artışa rağmen devam eden dizelasyon eğilimi doğrultusunda Türkiye motorin tüketimi 2012 yılında bir önceki yıla kıyasla %6,1 artarak 18 milyon m³, LPG Otogaz tüketimi ise %2,13 artışla 4,8 milyon m³ düzeyine ulaşmıştır. Dizel araç talebinin artması ve ÖTV dezavantajına bağlı olarak LPG Otogaza karşı azalan benzin tüketimi, geçmiş yıllardaki düşüş trendine devam etmiştir. 2012 yılında benzin tüketimi %5,80 azalarak 2,50 milyon m³ düzeyine gerilemiştir. Siyah ürünlerde ise, doğalgazın piyasada yaygınlaşması sonucunda kalorifer yakıtı ve fuel oil tüketimi azalma eğilimini sürdürmüştür. Sonuç olarak 2012 yılında 2011'e kıyasla kalorifer yakıtı tüketimi %18,80 azalarak 158 bin ton, fuel oil tüketimi ise %10,00 azalarak 535 bin ton civarında gerçekleşmiştir. Türkiye toplam akaryakıt tüketimi 2012 yılında %3,90 artarak toplamda 18,20 milyon ton düzeyinde gerçekleşmiştir. Ancak ürün tüketimindeki artış motorlu taşıt rakamlarındaki değişikliklerle paralellik göstermemiştir. Bu durumun temel sebepleri arasında araç motor verimliliğindeki artışın yanı sıra vergisiz 10 numara yağın motorine karıştırılması olduğu söylenebilir.

2012 yılında, 10 numara yağ ve benzeri hileli-kaçak ürün kullanımına karşı birçok yeni yasal düzenlemeler yapılmıştır. Yasal düzenlemeler sonucunda talep fazlası baz yağ tüketiminde belirgin bir düşüş yaşanmış olması, tüketici emniyeti ve vergi geliri zararına yol açan bu sorunun çözümüne yönelik beklentileri karşılamıştır. Kaçak akaryakıt satışının önüne geçmek adına yapılan bir çalışma olan Ulusal Marker uygulamasının da olumlu sonuçları görülmektedir. Ancak yasal düzenlemelerde kaçak akaryakıtın, sadece birim ürün içindeki Ulusal Marker miktarıyla tanımlanıyor olması üretici ve dağıtıcılar için önemli bir sorun olarak görülmektedir. Sektörel kuruluşlar, ölçüm ve analiz süreçlerinde yaşanacak hatalar sonucunda yurtiçine yasal yollarla sokulmuş ürünlerin dahi kaçak olarak değerlendirilmesinin önüne geçilmesi amacıyla yasal tanımlamalarda ek kriterlerin getirilmesi yönünde çalışmalar yürütmektedir.

2012 yılında EPDK tarafından yayımlanan tebliğ ile 1 Ocak 2013 itibarıyla benzine %2 oranında yerli tarıma dayalı biyo-etanol harmanlamasına karar verilmiştir. Sonrasında yapılan değerlendirme sonucunda motorine harmanlanacak biyoyakıt oranlarına ilişkin tebliğ yürürlükten kaldırılmıştır. Atık yağların biyoyakıt olarak kullanımında ÖTV indirimi ihtiyacının oluşması, buna karşın mevcut durumda kayıt ve kontrolü son derece güç olan bu uygulamanın 10 numara yağ sorunu benzeri suistimallere yol açmasından kaygı duyulmaktadır.

Tüm bu gelişmelerle birlikte 2012 yılında, akaryakıt tüketiminde, ham petrol fiyatlarında ve vergi gelirlerinde yaşanan artışa paralel olarak akaryakıt piyasasının Türkiye’de oluşturduğu toplam değer 2011 yılına oranla %10,80 artarak 98,30 milyar TL’ye ulaşmıştır. Yıl içinde akaryakıt ürünlerinden sağlanan dolaylı vergiler bir önceki yıla kıyasla %11,50 artarak 50.50 milyar TL düzeyine ulaşmıştır. 2012 içinde artan vergi oranları sonucunda otomotiv ürünleri ortalama pompa fiyatları içinde dolaylı vergilerin payı benzinde %59,00, motorinde %50,40, LPG otogazda ise %45,60 oranlarında gerçekleşmiştir.

Tüpraş'ın Pazardaki Konumu

2012 yılında %2,2 oranında büyüyen Türkiye ekonomisinin artan petrol ürünleri ihtiyacının karşılanması adına Tüpraş, ham petrol teminini %5,3 artırarak 22 milyon ton düzeyine yükseltmiştir.

Tüpraş 2012 yılında üretim ünitelerine 22,1 milyon ton ham petrol ve 1,4 milyon ton yarı mamül şarj ederek toplam 21,9 milyon ticari ürün elde etmiştir. Bunun sonucunda 2012 yılında kapasite kullanım oranı bir önceki yıla kıyasla %1 artarak %70,33 düzeyine yükselmiştir. Dönem içinde, beyaz ürün verimliliği de 2011 yılına kıyasla %0,6 artışla %70,3 oranına yükselmiştir.

2012 yılında Tüpraş performansını geçtiğimiz yıla kıyasla miktar bazında %6,5 artırarak toplamda 25,44 milyon ton ürün satışı gerçekleştirmiştir. Dönem içinde Tüpraş, müşteri odaklı yaklaşımıyla pazar büyümesi üzerinde performans göstererek pazar payını motorinde %51,5’ten %53,3’e, benzinde ise %91,5’ten %96,7’ye yükseltmiştir.

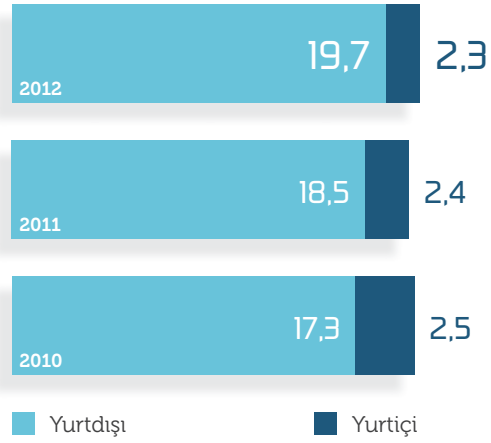
Yerel Ekonomiye Katkı

Tüpraş, gerçekleştirdiği ürün arzıyla yerel ekonomik gelişim için hayati rol oynamaktadır. Bunun yanında Türkiye’nin en büyük sanayi kuruluşu olan Tüpraş, yarattığı değer zinciriyle oluşan ekonomik etki alanı, geliştirdiği yeni teknolojiler ve diğer birçok faaliyet unsuruyla Türkiye ekonomisinin gelişimine doğrudan ya da dolaylı katkı sağlamaktadır.

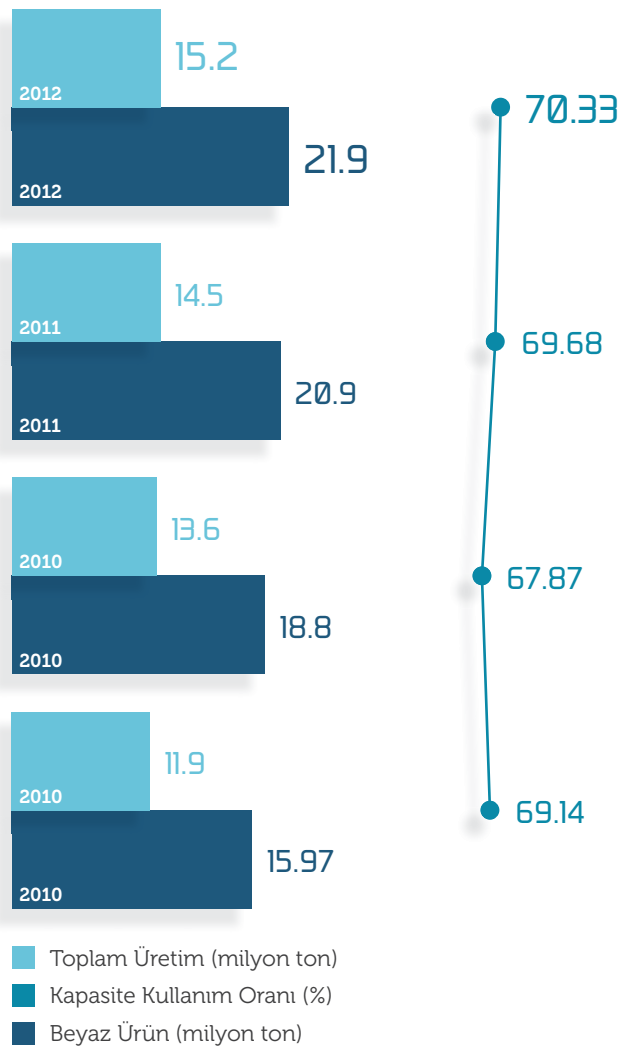
İş Devamlılığı

Tüpraş’ın iş devamlılığı Türkiye ekonomisinin ihtiyaç duyduğu petrol ürünlerinin zamanında ve eksiksiz karşılanması anlamına gelmektedir. Toplumun yaşam kalitesi üzerindeki etkisinin bilinciyle Tüpraş, sofistike risk değerlendirme ve performans yönetim sistemleri ve sürekli iyileştirme çalış-

Ham Petrol Temini (milyon ton)

Üretim

Müşteri Memnuniyeti

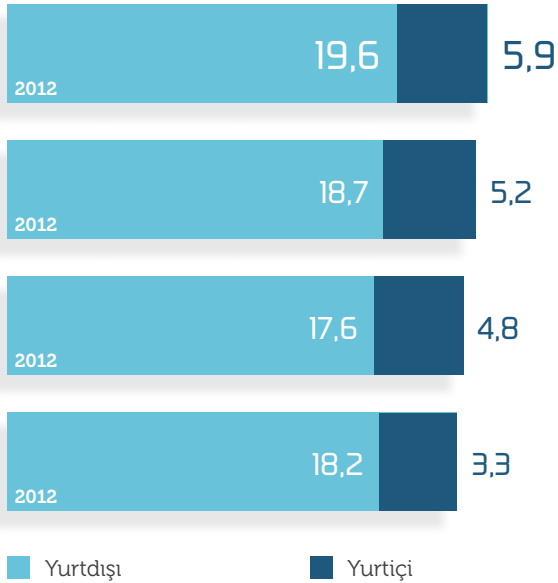
Tüpraş, müşteri odaklılık anlayışıyla faaliyetlerini sürdürmekte, müşteri deneyimi geliştirici uygulamalarını geliştirmekte, müşteri memnuniyetini periyodik olarak değerlendirmektedir. 2012 yılında tüm müşteri grupları dahil edilerek gerçekleştirilen memnuniyet araştırmaları sonucunda Tüpraş müşterilerinin %98'i Tüpraş'la çalışmaktan "memnun" ya da "çok memnun" olduklarını belirtmiş hiçbir Tüpraş müşterisi geçmiş yıllarda olduğu gibi olumsuz geribildirimde bulunmamıştır.

Yapılan geri bildirim çalışmalarında Tüpraş müşterilerinin belirttiği iletişim geliştirici uygulamalara 2012 yılında da devam edildi. Yıl içinde Müşteri Portal'i'nde müşteri beklentileri yönünde kullanıcı deneyimini geliştirici güncellemeler yapıldı. Müşterilerin ürünler konusundaki bilgi eksiklikleri gidermek adına bilgilendirme rehberlerinin hazırlanmasına başlandı. 2012 yılında Akaryakıt Müşteri Bilgilendirme Rehberi yayınlandı. Gelecek dönemlerde yayınlanmak üzere LPG ve diğer Tüpraş ürünlerine yönelik Müşteri Bilgilendirme Rehberleri'nin hazırlığına başlandı.

malariyla iş devamlılığını güvence altına almaktadır. Üretim planlama, birçok farklı karar destek mekanizmasıyla desteklenerek piyasa koşulları, ürün talebi, ürün portföyü verimliliği projeksiyonları, rafineri konfigürasyonu ve hammadde temini gibi çok çeşitli değişkenler göz önünde bulundurularak gerçekleştirilir. Kısa, orta ve uzun vadeli üretim hedefleri, çeşitli senaryoların analiziyle belirlenir ve bu hedeflerin gerçekleştirilmesine yönelik yatırım ve faaliyet planları hayata geçirilir. Bu planların emniyetli ve verimli biçimde gerçekleştirilebilmeleri için rafinerilerin mekanik bütünlüğünü ve konfigürasyon gelişimini güvence altına alınmasına yönelik uygulama ve yatırımlar hayata geçirilir.

İş süreçlerinde, yönetim sistemlerinde ve ürünlerde kalitenin sağlanmasında şirket içinde geliştirilmiş standartların yanında uluslararası kalite ve yönetim sistem standartları ve iş mükemmelliği modelleri takip edilmektedir. Tüm Tüpraş faaliyet sahaları ISO 14001, OHSAS 18001 ve ISO 9001 Sistem Standartları'na göre, Entegre Yönetim Sistemi çerçevesinde, rafineri laboratuvarları ise ISO 17025 Standardı'yla sertifikalandırılmıştır. Diğer taraftan Tüpraş takip ettiği EFQM Mükemmellik Modeli kapsamında belirlenen iyileştirme planlarını hayata geçirmektedir. Tüm ürünler ise düzenleyici kuruluşların belirlediği standartlara uygun şekilde üretilmektedir. İş süreçlerinde kullanılan yönetim sistemlerinin geliştirilmesi amacıyla geçmiş dönemde başlatılan ISO 50001 Enerji Yönetim Sistemi ve ISO 27001 Bilgi Güvenliği Yönetimi sistem standartlarına uyum çalışmaları 2012 yılında da devam edilmiştir.

Net Satışlar (milyon ton)

Tüpraş Bilgi Teknolojilerini Dünyanın En İyileri Yönetiyor

Tüpraş faaliyetlerinin devamlılığında birçok bilişim sisteminin kesintisiz işlerliği büyük önem taşımaktadır. Bu sistemlerin devamlılığı mesleki bilgi ve deneyim bakımından üst düzey yetkinliklere sahip Tüpraş uzmanlarının çalışmalarıyla gerçekleşir. Tüpraş bilgi sistemi yöneticileri mesleki yetkinliklerinin göstergesi olarak çeşitli sertifikasyonlara sahiptir.

Raporlama döneminde Tüpraş Bilgi Teknolojileri Risk ve Uyum Şefi İlker Tutu, bilişim sistemleri risk yönetimi konusunda uluslararası kabul gören yetkinlik göstergesi olan CRISC sertifikasyonu sürecinde dünya çapında en iyi skoru elde etti. Elde ettiği başarıdan dolayı İlker Tutu, Münih'te gerçekleştirilen EuroCA-CS/ISRM Konferansı'na davet edilerek CRISC Dünya Çapında Mükemmellik Ödülü takdim edildi.

	2010	2011	2012
Vergi ve Benzeri Yükümlülük Ödemeleri (milyon TL)	19.941	24.147	26.643
Ödemelerin Türkiye Merkezi Yönetim Gelirleri İçindeki Payı (%)	7,85	8,16	8,01
Ödemelerin Türkiye Toplam Vergi Gelirleri İçindeki Payı (%)	9,44	9,47	9,52

Tüpraş, başta Türkiye’de yoğun olarak gözlenen sismik hareketler olmak üzere tüm olağanüstü koşul ve afetlere karşı hazırlık uygulama ve planlarını hazırlamış ve sürekli geliştirmeye raporlama döneminde de devam etmiştir. Bu amaçla 2012 yılında Tüpraş, oluşturulmuş felaket kurtarma senaryolarının testlerine başlamıştır. Üretimin aksamasına yol açabilecek diğer tüm sosyoekonomik durumlara karşı ise Tüpraş, ilgili yasal düzenlemeler çerçevesinde belirlenen miktarda petrol ürününü, acil durum rezervi olarak sürekli hazır bulundurmaktadır.

Ekonomik Etki Alanı

Tüpraş, oluşturduğu katma değerle Türkiye ekonomisine birçok alanda doğrudan ve dolaylı katkı sağlamaktadır. Oluşturulan doğrudan katkıların en belirgin olanı vergi gelirleridir. Tüpraş faaliyetleri dolayısıyla oluşan doğrudan ve dolaylı vergi gelirleri Türkiye Cumhuriyeti Devleti toplam gelirleri içinde önemli bir pay oluşturmaktadır.

Tüpraş, 2012 yılsonu itibarıyla büyük çoğunluğu yerel işgünün oluşturduğu 4.575 çalışan doğrudan istihdam etmiş, Tüpraş faaliyetlerinde görev almak üzere iş ortakları firmalar tarafından da 578 çalışan istihdam edilmiştir. Tedarikçi ve dağıtıcı şirketlerle birlikte Tüpraş’ın merkezinde yer aldığı değer zinciri on binlerce kişiye istihdam olanağı sağlamaktadır. Ayrıca Tüpraş, istihdam ettiği çalışanların yanında MLMM, MEGEP gibi projeler ve staj programlarıyla iş ortağı çalışanlarının, lise ve üniversite öğrencilerinin mesleki eğitimlerine de destek vermektedir. Bu kapsamda 2012 yılında 828 lise, 876 üniversite öğrencisi Tüpraş’ta staj olanağı bulmuştur.

2012 Yılı Kaynağına Göre Tedarik Operasyonları

	Dosya Adedi	Toplam Tutar (Milyon TL)
Yurtiçi	6.752	177,2
Yurtdışı	910	150,7
Yerli İmalat	1.009	20,1
Toplam	8.671	348

Tüpraş, 2012’de toplam 1.383 aktif tedarikçisinden toplam 348 milyon TL üzerinde satın alım gerçekleştirmiştir. Tedarik işlemlerinin dosya bazında %89,5’i, toplam tutar bazında %56,7’si yerel tedarikçilerden sağlanarak yerel tedarik performansı geçmiş dönemlere kıyasla belirgin oranda artmıştır. Tedarik operasyonlarının dosya bazında %11,6’sı, toplam tutar bazında %5,8’i ise Tüpraş için özel üretim yapan yerli imalatçılardan sağlanmıştır.

Tüpraş tedarikçileri, yaratılan değer zincirinin vazgeçilmez parçasıdır. Bu nedenle Tüpraş tedarikçileriyle adilane ve yakın iletişim kurmakta, iş ilişkilerinde karşılıklı beklentilerin eksiksiz karşılanmasına çalışılmakta, tedarikçilerin mesleki yeteneklerinin geliştirilmesine yönelik eğitim çalışmaları düzenlenmekte, yerinde denetimlerle çalışma koşulları kontrol edilerek Tüpraş’la özdeş normlara ulaşmaları desteklenmektedir. 2011 yılında Tüpraş tedarikçilerinin %97,73’ü kurulan ilişkilerden memnuniyetini belirtirken, 2012 yılında bu oran %98,93’e yükselmiştir.

Ar-Ge Çalışmaları

Tüpraş gerçekleştirdiği Ar-Ge çalışmalarıyla rafinaj süreçlerinde Mevcut En İyi Teknoloji (BAT) uygulamaları geliştirip uygulamayı, ürün niteliklerini iyileştirerek yeni ticari ürünler geliştirmeyi hedeflemektedir. Rafineri süreçlerinin çevresel etkilerin azaltılmasına ve alternatif yakıt teknolojilerinin geliştirilmesine yönelik çalışmalar ise rekabet avantajı sağlayan ve özel önem verilen inovasyon alanlarındadır. Bu hedefe ulaşmak amacıyla, yerel ve uluslararası kuruluşlarca onaylanmış 23 Ar-Ge projesi yürütülmekte, elde edilen çıktılar fikri haklar kapsamında yönetilmektedir.

Tüpraş raporlama döneminde de Ar-Ge kabiliyetini artırıcı çalışmalar yürütmüştür. 2012 yılında devam edilen Ar-Ge Kampüsü genişletme çalışmalarının 2013 yılsonunda tamamlanmasıyla Kampüs alanı 3 kat artırılmış olacaktır. Fiziki şartlara paralel olarak 2012 yılında Ar-Ge personeli de %46 oranında artırılmıştır. Kısa zaman içinde Tüpraş Ar-Ge Kampüsü’nün bağlı laboratuvarları ve uzman personeliyle birlikte Ortadoğu ve Orta Asya ülkelerine akredite hizmetler sunan bir araştırma merkezine dönüştürülmesi hedeflenmektedir.

Tüpraş geçmiş dönemlerde oluşturduğu Ar-Ge ortaklıklarına 2012 yılında yenilerini ekleyerek devam etti. Dönem içinde üniversite-sanayi iş birliği çerçevesinde hayata geçirilen 14 TEYDEB projesinden 5’i tamamlanmış tüm rafinerilerde uygulanmaya alınması çalışmaları devam etmektedir. 2012 yılında Koç Üniversitesi işbirliğiyle enerji alanında bir mükemmeliyet merkezi oluşturulması amacıyla Enerji Sistemleri Geliştirme Merkezi – KÜTEM’in kurulumu tamamlanmıştır. Ortaklık kapsamında Türkiye’de alternatif enerji kaynaklarının geliştirilmesine öncülük edilmesi, sanayi temsilcileri ve öğretim üyelerini bir araya getirerek alternatif enerji kaynakları konusunda uluslararası düzeyde bilimsel çalışma ve inovasyon projeleri üretilmesi hedeflenmektedir.

Tüpraş, geçtiğimiz sene olduğu gibi, 2012’de de AB EUREKA Programı Düşük Karbon Enerji Teknolojileri Grubu (EURAGIA+) Yönetim Kurulu ve Teknik Komite üyeliği, Avrupa Oto-

Ekonomik Bakış

motiv Araştırma Ortakları Derneği (EARPA) Çalışma Grubu üyeliği, Avrupa Biyoyakıt Teknoloji Platformu Teknik Komite üyeliği gibi görevler üstlenmiştir.

Tüpraş Ar-Ge Merkezi, 2012 yılında üretim süreçlerinde verimliliği yükselterek çevresel etkiyi azaltmaya, zararlı emisyonların giderilmesine, yeni ticari ürünler elde edilmesine yönelik birçok inovasyon projesini hayata geçirmiş, gelecek raporlama döneminde tamamlanmak üzere birçok yeni proje başlatmıştır. Tüpraş 2012 yılında Türkiye Ar-Ge Ligi'nde 9. sıraya yükselmiş, bu çalışmalara yönelik olarak 32,5 milyon TL Ar-Ge yatırım harcaması gerçekleşmiştir. Hayata geçirilen inovasyon projeleri için çeşitli programlar aracılığıyla toplam 7,4 milyon TL teşvik alınmıştır. Raporlama döneminde 6 patent başvurusunda bulunulmuş, 33 ulusal ve uluslararası bilimsel yayına imza atılmıştır.

Tüpraş, 2012 yılında Bilim ve Teknoloji Genel Müdürlüğü tarafından düzenlenen 1. Ar-Ge Merkezleri Zirvesi kapsamında yapılan değerlendirmede 141 aday arasından Nitelikli Ar-Ge Merkezi Kategorisi'nde ikinci, Üniversite İşbirliği Kategorisi'nde dördüncü, Bilimsel Yayın Kategorisi'nde ise altıncı sırada yer almıştır.

Mikroalglerden Biyoyakıt

Tüpraş'ın yürüttüğü biyoyakıt geliştirme projesi, tarımsal ürünler yerine, karbondioksit ortamında yetiştirilen mikroalglerin kullanımına dayanarak nitelikli bir alternatif oluşturan üçüncü nesil biyoyakıt üretimini hedeflemektedir. Bu sayede ürün yaşam döngüsünden tarımsal üretimden kaynaklanan çevresel etkiler bertaraf edilmiş olmaktadır. Diğer taraftan elde edilen ürünün CO₂ emisyon değeri bilinen fosil yakıtlarla benzer karakter göstermekle birlikte, mikroalglerin üretiminde doğada bulunan CO₂ gazı tüketilmektedir. Sonuçta ortaya çıkan nihai ürünün tüketimi yeni bir CO₂ emisyonu kaynağı değil, doğada bulunan emisyonun çevrimini sağlayarak emisyon nötr etki oluşturmaktadır.

Dünya genelinde değişik hammaddelerle yenilenebilir dizel üretimi çalışmaları bulunmakla beraber, karbondioksit ortamında yetiştirilen mikroalglerden elde edilen alg yağından yenilenebilir dizel üretimi çalışmaları sonuçlarını yayınlayan başka bir kuruluş bulunmamaktadır. Bu bakımdan proje sonucunda ortaya çıkacak mikroalglerin yenilenebilir dizel üretimi dünyada bir ilk olacaktır.

Tüpraş, yaşam kalitesinin korunmasına karşı saygılı bir anlayışla, bugünün petrol ürünü ihtiyaçlarının karşılanmasını sağlar.

Türkiye'nin tek rafinaj şirketi olan Tüpraş'ın kalbi, gelişen ekonominin ihtiyaç duyduğu petrol ürünlerini mümkün olan en çevre dostu yaklaşımla üretmek sorumluluğu ile çarpmaktadır. Bu doğrultuda, Tüpraş'ın çevre yönetim anlayışının ana bileşenlerini kaynak verimliliğinin sağlanması, üretim süreçlerinden kaynaklanan emisyon, atık ve diğer çevresel etki potansiyelinin en aza indirilmesi, ürünlerin çevresel etkilerinin düşürülmesi ve yasal düzenlemelere uyumun korunması oluşturmaktadır. Böylelikle Tüpraş, gelecek nesillerin yaşam kalitesinin korunmasına karşı saygılı bir anlayışla, bugünün petrol ürünü ihtiyaçlarının karşılanmasını sağlar.

Tüpraş çevre yönetimi, risk analizine dayalı, şirket içi ve uluslararası standartlarla şekillenen ve taviz verilmeden uygulanan sistemlere dayanmaktadır. Uygulama ve performans sonuçları sürekli takip edilmekte ve iç denetim sürecinde yer almaktadır. Diğer taraftan Tüpraş çevre uygulama ve performansı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, yetkilendirilen kurumlar ve bağımsız kuruluşların gerçekleştirdiği denetimlerin yanında Koç Topluluğu Çevre Denetimi sürecine de tabidir. Böylelikle izlenen sistemler ve elde edilen sonuçlar şirket içi ve dışından çok sayıda kuruluş tarafından çapraz olarak değerlendirilmektedir.

Tüpraş çevre yönetimi Genel Müdürlük çatısında örgütlenen Çevre Müdürlüğü tarafından yürütülmektedir. Sektörel açıdan kritik öneme sahip olan enerji yönetimine yönelik konulardan ise ayrıca örgütlenen Enerji Yönetim Müdürlüğü sorumludur. Organizasyonun rafinerilerdeki uzantısını ise Çevre Yönetim Birimleri ve Enerji Yöneticileri oluşturmaktadır.

Tüpraş çevre yönetiminin omurgasını oluşturan ISO14001 Çevre Yönetim Sistem Standardı gerekleri tüm faaliyet tesislerinde takip edilmekte ve düzenli aralıklarla belgelendirme çalışmaları yürütülmektedir. Temel çevresel etki alanı olan enerji tüketimi ve seragazi emisyonlarının etkin takibi için hesaplama kriterleri oluşturulmuş ve tüm faaliyet tesislerinde fiilen uygulamaya geçmiştir. Diğer taraftan 2012 yılında ISO50001 Enerji Yönetim Sistem Standardı belgelendirmesine yönelik çalışmalar başlatılmıştır.

Enerji ve İklim Değişikliği

Günümüzde ve yakında gelecekte enerji sektöründe faaliyet gösteren şirketlerin önündeki sorunların başında iklim değişikliği gelmektedir. Yenilenebilir enerji kaynaklarının yaygınlaşmasına ve alternatif bazı enerji kaynaklarında ümit verici teknolojik gelişmelerin gözlemlenmesine rağmen yapılan öngörüler gelecekte de fosil yakıtlara bağımlılığın artan nüfusla birlikte süreceğini işaret etmektedir. Bu denklem içinde iklim değişikliği, rafinaj sektörü için döngüsel bir risk ortamı doğurmaktadır. Artan emisyon miktarıyla birlikte, iklim değişikliği etkileri de artmakta, bu durum hammadde tedariğinden üretime birçok süreçte zorluklar doğurmaktadır. Bu durum sektör oyuncularının gelecekte daha zorlu çevresel, yasal, finansal ve sosyal riskleri yönetmek durumunda kalacağını göstermektedir. Bu nedenle, üretim süreçlerinde ve ürün portföyünde iklim dostu teknolojilerin tercihi, rafineri şirketleri için en temel sorumluluktur. Bu amaçla çalışmaya ne kadar önce başlanırsa, düşük karbon ekonomisinin oluşturduğu yeni ekonomik fırsatlardan faydalanmak da o ölçüde yakın olacaktır.

Bu anlayışla Tüpraş, enerji verimliliği çalışmalarıyla üretim süreçlerinden, çevre dostu teknoloji ve uygulamalarla operasyonel süreçlerinden, ürün spekti yatırımları ve Ar-Ge çalışmalarıyla tüketim süreçlerinden kaynaklanan sera gazı emisyonlarının azaltılmasına çalışmaktadır.

Enerji Yönetimi

Rafinaj operasyonları temel olarak mevcut bir enerji kaynağının daha verimli ve kullanışlı başka enerji kaynaklarına ve yan ürünlere dönüşümü olarak tanımlanabilir. Ham maddesi ve ana ürünü enerji olan rafinaj operasyonu bu dönüşümü sağlamak adına enerji yoğun süreçlerle gerçekleştirilir. İşlenen ham petrol miktarındaki değişiklikler, enerji tüketimi ve emisyon değerlerini de doğrudan etkilemektedir. Bu nedenle Tüpraş enerji yönetiminin en önemli görevi, verimlilik artırıcı çalışmalarla işlenen ham petrol başına enerji tüketimi ve emisyon miktarını azaltmaktır. Böylelikle üretimden kaynaklanan çevresel etki azaltılırken karlılık üzerinde de olumlu etki yaratılmaktadır.

2012 yılında Tüpraş'ın işlediği ham petrol miktarı %5,9 toplam şarjı ise %4,9 artış gösterirken gerçekleştirilen verimlilik çalışmalarının da etkisiyle toplam enerji tüketimindeki artış %0,4 düzeyinde kalmıştır. Buna göre 2012 yılı Tüpraş faaliyetlerinde 70.623 TJ doğrudan, 464 TJ dolaylı olmak üzere toplam 71.086 TJ enerji tüketimi gerçekleştirilmiştir. Ürün başına düşen enerji tüketimi de 3,9 GJ/ton düzeyinden 3,21 GJ/ton'a gerilemiştir. Böylelikle Tüpraş'ın Solomon Enerji Yoğunluğu Endeksi (EII) değeri 105,3'e düşürülmüştür.

Üretimdeki artışa paralel olarak toplam enerji tüketiminde bir önceki yıla kıyasla yaşanan artışa rağmen 2012 yılında Tüpraş, toplam emisyon miktarında azalma kaydetmiştir. Bunun en temel sebebi enerji ihtiyacının karşılanmasında yüksek emisyon değerli fuel oil yerine başta doğalgaz olmak üzere emisyon düzeyi düşük yakıtlara yönelimdir. Diğer taraftan kapalı devre tank temizlik sistemlerinin kullanılması, yakma sistemlerinde düşük NOx özellikli brülörlerin kullanılması, buhar basıncı yüksek akaryakıtların depolandığı tanklarda UOB emisyonlarını düşüren yüzer tavan uygulaması, "leak detection and repair" sistemiyle ekipmanlardaki kaçakların önlenmesi sera gazı ve kirlenici diğer emisyonların en düşük düzeye indirilmesinde kullanılan temel yöntemlerdir.

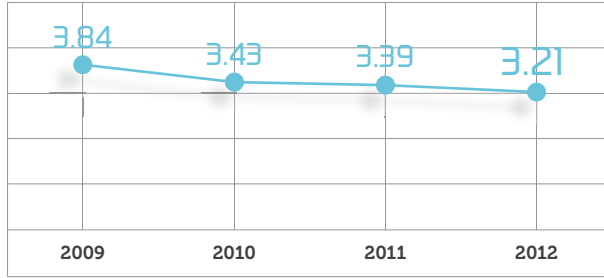
Demiryolu Lojistiğiyle Daha Çevreci Dağıtım

Karayolu taşımacılığı akaryakıt ürünlerinin rafineriler ve satış terminaleri arasındaki lojistiğinin büyük kısmını oluşturmaktadır. Tüpraş'ın geçmiş dönemlerde başlattığı demiryolu taşımacılığı uygulamasıyla çevresel etkinin azaltılmasının yanında akaryakıt ürünlerinin karayolu trafiği oluşturmadan daha güvenli taşınması da sağlanmaktadır. Bu kapsamda 2012 yılında toplam lojistik operasyonunun %17,2'sini oluşturan 580.421 ton ürün demiryolları aracılığıyla taşınmıştır.

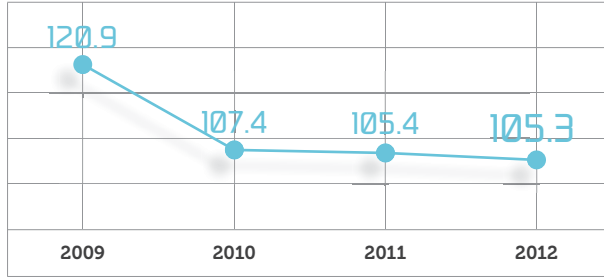
Enerji Verimliliği Projeleri

	Proje Sayısı	Enerji Tasarrufu (GJ)	Emisyon Tasarrufu (CO ₂ e)
2010	65	3.154.863	308.600
2011	92	3.052.969	316.955
2012	97	5.254.769	348.173

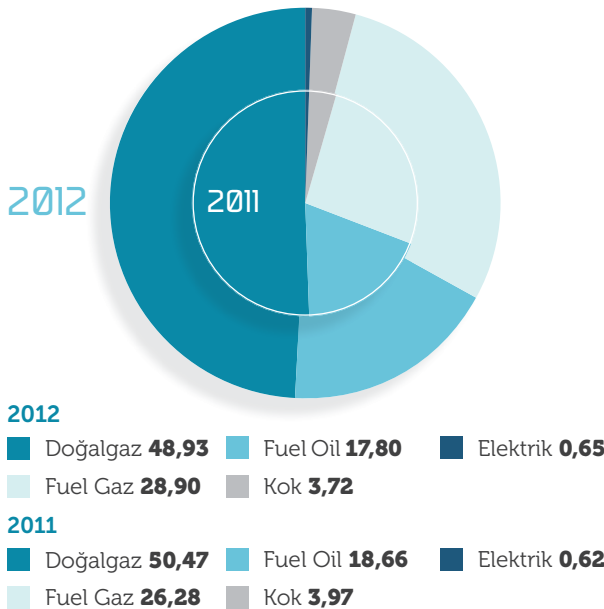
Ürün Başına Enerji Tüketimi (GJ/ton)

Tüpraş EII Performansı

Kaynağına Göre Enerji Kullanım Oranı

Enerji Verimliliği Projeleri

Enerji verimliliği projeleri, operasyonel performansın artırılmasının yanında sera gazı emisyonlarının azaltılması için de başvurulan en temel yöntemdir. Tüpraş, 2012 yılında iş süreçlerinde enerji verimli ekipmanların tercihi, süreç iyileştirmeleri ve enerji kayıplarının önlenmesine yönelik toplam 97 enerji verimliliği projesi gerçekleştirmiştir. Bu projeler sonucunda enerji tüketimi 5.255 TJ, sera gazı emisyonları 348 bin ton CO₂e üzerinde azaltılmıştır.

2012 yılında Batman Rafinerisi tarafından gerçekleştirilen "Buhar Üretim Verimliliğini Artırma Projesi" 13. Sanayide Enerji Verimliliği Artırma Proje Yarışması SEVAP-2 dalında birincilik ödülüne layık görülmüştür. Proje ile 5.675 ton fuel oil ve 131,4 MWh elektrik tasarrufu yapılarak Batman Rafinerisi enerji tüketimi 707 TJ, sera gazı emisyonları ise 18.462 ton CO₂e azaltılmıştır. 2,34 milyon TL tutarında yatırımla gerçekleştirilen proje yıllık 6,84 milyon ton maliyet tasarrufu da sağlamaktadır.

İşima Teknolojisiyle Baca Gazı Arıtma

Tüpraş ve SANAEM ortaklığıyla sürdürülen proje kapsamında işima teknolojisi kullanılarak baca gazlarında bulunan SO_x ve NO_x bileşiklerinin giderilmesi hedeflenmektedir. Türkiye'de ilk kez uygulanan proje kapsamında kurulan elektron hızlandırıcıların farklı süreç şartlarında fuel oil emisyonları üzerindeki azaltım etkileri ölçülmektedir. Emisyon hacminde sağlanan azaltımın yanı sıra projenin bir diğer önemli getirisi de süreç çıktısı olarak ticari ürünler elde edilmesidir.

Yeşil IT

Tüpraş yeşil IT uygulamalarıyla, bilişim sistemlerinden kaynaklanan çevresel etkilerin düşürülmesini sağlamaktadır. Raporlama döneminde gerçekleştirilen uygulamalar, sunucu odası soğutma sistemlerinde verimlilik artırıcı çalışmalar ve sanal sunucu uygulamalarıdır.

Su Yönetimi

Rafinaj operasyonları su kaynaklarının yoğun olarak kullanıldığı süreçler barındırır. Tüpraş su kaynaklarının kullanımında benimsediği sorumlu yaklaşım dahilinde verimlilik ve geri kazanım uygulamalarıyla taze su kaynağı kullanımının azaltılması, atık su miktarının azaltılması ve deşarj kalitesinin yasalarda belirtilen normların da üzerine çıkartılması için çalışmalar yürütmektedir. Bu çalışmalarla bir yandan operasyonel verimlilik artırılırken diğer yandan da su kaynakları ve doğal alıcı ortamın biyoçeşitlilik değeri üzerinde olumsuz etki yaratmadan yürütülmüş olmaktadır.

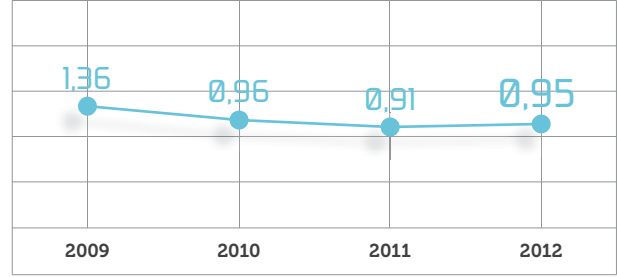
Raporlama döneminde Tüpraş faaliyetlerinde toplam 20,7 milyon m³ ham su tüketilmiştir. Geçmiş seneye kıyasla artış gözlemlenmekle birlikte, ürün başına su tüketim miktarı 0,95 m³/ton düzeyinde gerçekleşmiştir. Ham su çekiminin çok büyük bir kısmını yüzey kaynakları oluştururken geri kalan kısım şebeke suyundan karşılanmış yer altı suyu ise kullanılmamıştır.

Dönem içinde su geri kazanımı uygulamalarına da geçmiş senelerde olduğu gibi devam edilmiştir. Bu çalışmalar sonucunda Tüpraş faaliyetlerinde kullanılan toplam su miktarı %32,23 oranında geri kazanılmış su ile sağlanmıştır.

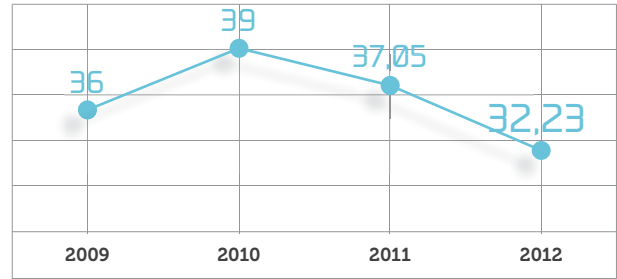
Ham su tüketim değerlerinin sınırlandırılmasında temel uygulama su geri kazanımıdır. Su geri kazanım performansının artırılmasında ise atık su arıtma tesislerinde gerçekleştirilen uygulama ve yatırımlar önemli bir paya sahiptir. Bu çalışmalarla üretime döndürülmek üzere geri kazanılan su miktarı yükselirken deşarj edilen atık su, ilgili yasal mevzuatta belirtilen limit değerlerin çok altında kirlilik yüklerine ulaştırılarak doğal alıcı

ortama deşarj edilmektedir. 2012 yılında Tüpraş rafinerileri 13,09 milyon m³ atık suyu, doğal alıcı ortama yasal izinlerde belirtilen limit değerlere uygun olarak deşarj etmiştir.

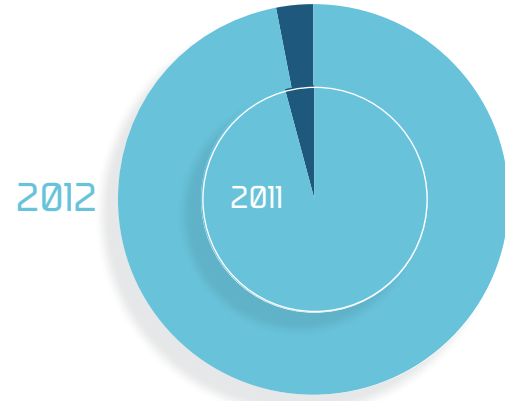
Ürün Başına Su Tüketimi (m³/ton)

Su İhtiyacının Geri Kazanımıyla Karşılama Oranı (%)

Kaynağına Göre Su Kullanım Oranı

2012

■ Yüzey %97

■ Şebeke %3

2011

■ Yüzey %96

■ Şebeke %4

Kırıkkale ve İzmir Rafinerileri Atık Su Ünite Yatırımları

Atık su arıtma ünitelerinden kaynaklanan UOB emisyonlarının azaltılmasına yönelik olarak 2012 yılında Kırıkkale Rafinerisi'nde hayata geçirilen projeye atık suyun kapalı tanklarda bekletilmesine başlanmıştır. Uygulama sayesinde emisyon azaltımının yanında atık yağ geri kazanımı da sağlanmış olmaktadır. Benzer uygulamanın İzmir ve Batman Rafinerileri'nde de gerçekleştirilmesine yönelik çalışmalar başlatılmıştır.

İzmir Rafinerisi'nde gerçekleştirilen biyolojik ve yağlı çamur susuzlaştırma sistemleri ile atık çamurdan yağ geri kazanımı yanında atık hacminin de azaltılması da sağlanmaktadır. Diğer taraftan yıl içinde İzmir Rafinerisi atık su arıtma tesislerine uzaktan algılama sistemleri kurulmasına başlanmıştır. Bu uygulamayla tesis çıkışındaki debi, pH, ısı, oksijen ve iletkenlik parametreleri Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından düzenli olarak denetlenmektedir.

Çevre Eğitimleri

	Çalışanlar		İş Ortakları		Toplum	
	Katılımcı Sayısı	Kişi*Saat	Katılımcı Sayısı	Kişi*Saat	Katılımcı Sayısı	Kişi*Saat
2012	2.397	15.138	20.624	14.644	5.205	5.937

Çevre Koruma ve Biyoçeşitlilik

Tüpraş, faaliyetlerinin doğal alanlara ve canlılara olumsuz etki yaratmamasını sağlamak için öncelikle risk tespit çalışmaları yürütmekte, belirlenen risklere karşı önlem mekanizmaları oluşturmakta ve çevresel etki parametreleri sürekli ölçüp kontrol altında tutmaktadır. Acil durumlara karşı olarak risk bazlı yöntemlerle tasarlanan müdahale planları ve düzenli tatbikatlarla sürekli hazırlıklı hali korunmaktadır.

Tüpraş üretim tesisleri endüstriyel alanlarda yer almakta olup fiziki etki alanı içinde 1. derece doğal sit alanı, çevre koruma alanı, RAMSAR ya da benzeri sulak alanlar bulunmamaktadır. Fiziki yatırım kararlarında özel statülü alanlardan uzak olmasına dikkat edilmektedir. Etkin çevre yönetimi uygulamaları sayesinde Tüpraş operasyonları dolayısıyla raporlama döneminde doğal çevre ve canlı popülasyonu üzerinde belirgin bir olumsuz etki gerçekleşmemiştir. Tüpraş, biyoçeşitlilik üzerinde oluşabilecek çevresel etkilerin azaltılması ve bu konuda farkındalığın geliştirilmesi için atıkların bertarafında geri kazanımın ön plana çıkarılması, çalışanlara, iş ortaklarına ve topluma yönelik çevre eğitimleri ve ağaçlandırma faaliyetleri gibi uygulamalar gerçekleştirmektedir. Diğer taraftan ürün spekti ve Ar-Ge çalışmalarıyla ürünlerin çevresel etkisinin azaltılması hedeflenmektedir.

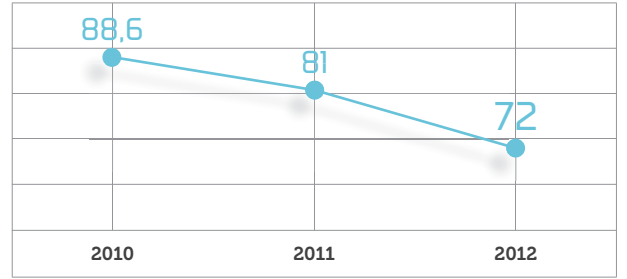
Katı Atık Yönetimi

Katı atık yönetimi çerçevesinde Tüpraş, öncelikle atık miktarının azaltılmasını ve oluşan atıkların kaynağında ayrıştırılarak geri kazanılmasını hedeflemektedir. Geri kazanılmayan atıkların ise lisanslı firmalar tarafından türüne uygun yöntemlerle bertaraf edilmesi sağlanmaktadır. 2012 yılında Tüpraş faaliyetleri sonucunda toplam 38.028 ton katı atık oluşmuştur. Oluşan bu atığın %72 oranında geri kazanımı sağlanmıştır. Geri kazanılmayan atık türleri ise, yasal düzenlemelerde belirtilen norm ve yöntemlerle lisanslı kuruluşlarca bertaraf edilmiştir. Yıl içinde atık türü bakımından da değişiklik gözlemlenmiş, 2011 yılına %62 olan tehlikeli atık oranı 2012 yılında %60'a gerilemiştir. Tehlikeli atıkların geri kazanım oranı 2012 yılında %91 düzeyine yükselmiştir.

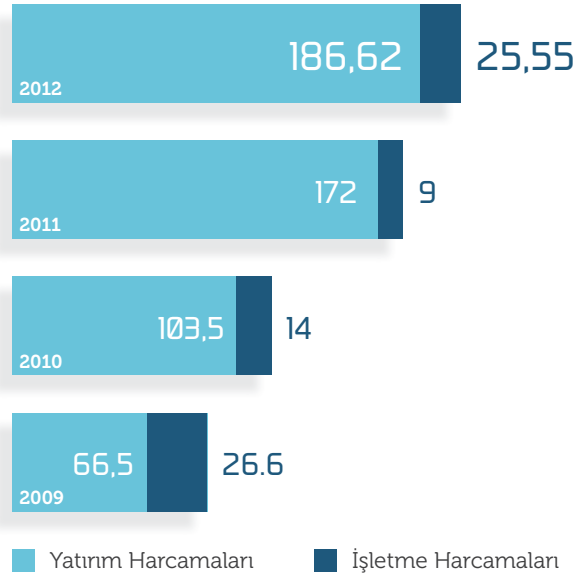
Çevre Eğitim ve Yatırımları

Tüpraş çevre yönetim sisteminin en önemli bileşenlerinden biri de eğitim çalışmalarıdır. Çevre eğitim çalışmaları çalışanlar, iş ortakları ve toplum olmak üzere 3 temel hedef kitleye yönelik olarak gerçekleştirilmektedir. Bu kapsamda 2012 yılında toplam 28.226 katılımcıya 35.719 kişi*saat çevre eğitimi verilmiştir.

Atık Geri Kazanım Oranı (%)

Çevre Harcamaları (milyon TL)

Ağaçlandırma alışmaları

	2009	2010	2011	2012
Dikilen Fidan Sayısı	10.272	3.383	14.158	8.836
Giderilen CO ₂ Emisyonu (ton) ⁽¹⁾	3.390	1.116	4.672	2.916

(1) Hesaplamalarda TEMA Vakfı Karbonmetre yazılımı baz alınmış, dikilen 1 ağaç için 0,33 ton CO₂ emisyonun bertaraf edildiği kabul edilmiştir. www.tema.org.tr

Tüpraş, evre performansının geliştirilmesine yönelik yatırım ve çalışmalara her yıl belirgin miktarda finansal kaynak ayırmaktadır. Bu kapsamda Tüpraş 2012 yılında 186,62 milyon TL yatırım maliyeti ve 25,55 milyon TL işletme maliyeti olmak üzere toplam 212,17 milyon TL evre harcaması gerçekleştirmiştir.

Tüpraş, doğal hayatın geliştirilmesine katkı sağlamak amacıyla ağaçlandırma çalışmaları yürütmektedir. Bu çalışmalarla her yıl belirgin miktarda orman arazisi doğaya kazandırılmaktadır.

"Tükettiğimiz Oksijeni Üretiyoruz" Projesi kapsamında Kırıkkale Rafinerisi Sosyal Tesisleri'nde konaklayan her konuk için 2008 yılından itibaren fidan dikilmektedir. Gönüllülük esasına dayalı olarak yürütölen proje kapsamında fidan üretimi yapılarak Kırıkkale Üniversitesi yerleşkesinde yer alan TEMA-Tüpraş Ormanı'na dikilmektedir. Üretim yapılan fidanların bir kısmı ise ağaçlandırma çalışması yapmak isteyen diğer kuruluşlara bağışlanmaktadır. Proje kapsamında 2012 yılında 1071'i Tüpraş konukları için olmak üzere toplam 5.836 fidan dikilmiştir. Proje kapsamında bugüne kadar dikilen fidan sayısı 34.658'e ulaşmıştır.

Kırıkkale Rafinerisi 2012 yılında başlattığı "Herkes İçin Bir Fidan" Projesi'yle Kırıkkale il nüfusu kadar fidanı doğaya kazandırmayı hedeflemiştir. Kırıkkale Valiliği, Belediye Başkanlığı, İl Orman Müdürlüğü, İl Jandarma Komutanlığı ve Kırıkkale Üniversitesi'yle ortaklaşa düzenlenen çalışmalarla hayata geerilen projenin ilk etabında 3.000 fidan dikimi gerçekleştirilmiştir. Projenin devamında ise 193.000 fidanın dikimi gerçekleştirilecektir. Projeyle 5-6 yaş grubu çocuklara yönelik faaliyetler gerçekleştirilmektedir. Bu kapsamda TEMA öğrencileri Kırıkkale Rafinerisi'ni ziyaret ederek meşe tohumu toplamış Kaya Bahçesi'nde doğada özünörlökle ilgili bilgi almıştır. TEMA öğrencilerine büyüterek fidan haline getirmek üzere dikimlerini kendilerinin yaptığı meşe tohumları hediye edildi.

Kırıkkale Rafinerisi'nde yürütölen Flora ve Bitki Örtüsü Projesi'yle, Sosyal Tesisler'de fidan dikimi gerçekleştirerek bitki örtüsünün zenginleştirmesini ve yaşayan ağaçların kimliklendirilmesini çalışmalarına 2012 yılında da devam edilmiştir. Kırıkkale Üniversitesi evre Sorunları Uygulama ve Araştırma Merkezi ve TEMA Kırıkkale İl Temsilciliği ile işbirliği ile gerçekleştirilen projede, kimliklendirme çalışmasının 2013 yılında yazılı doküman haline getirilmesi hedeflenmektedir.

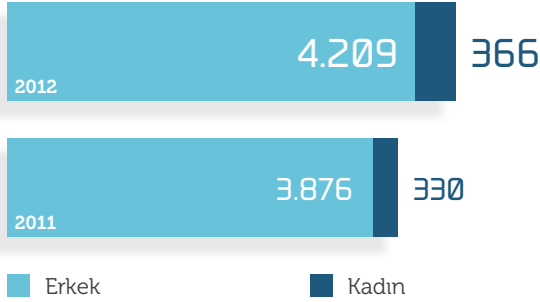
Tüpraş'ın kalbi, işgücünü küresel rekabet ortamında kalıcı bir üstünlüğe dönüştürmek için çarpmaktadır.

Rafinaj sektöründe sürekli başarının anahtarı nitelikli insan kaynağıdır. Bu nedenle Tüpraş'ın kalbi, işgücünü küresel rekabet ortamında kalıcı bir üstünlüğe dönüştürmek için çarpmaktadır. İnsan haklarının korunup yüceltildiği, güvenli, emniyetli, kişisel ve mesleki gelişimin desteklendiği bir iş ortamı oluşturmak Tüpraş'ın insana bakışını şekillendiren niteliklerdir.

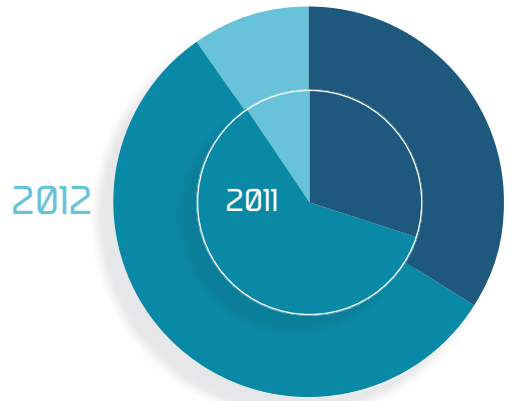

İnsan onurunu, fiziki ve sosyal bütünlüğünü ön planda tutarak, adil, eşitlikçi, objektif, sistematik yöntemlerle, risk ve fırsatların değerlendirilmesine dayalı bir bakış açısıyla yönetilen insan kaynakları süreçleri UNGC ve OHSAS 18001 gibi uluslararası normlar ve yasal düzenlemeler uyarınca şekillenmektedir. Takip edilen uygulamalar ve elde edilen performans sonuçları sürekli izlenerek şirket içi ve bağımsız kontrol süreçlerine tabi tutulmaktadır. İnsan kaynakları süreçlerinden Genel Müdürlük ve rafinerilerde örgütlenmiş olan İnsan Kaynakları Birimleri ve İş Emniyeti ve Kalite Birimleri sorumlu olmakla birlikte çalışanların yönetime katılımının sağlanmasına yönelik mekanizmalar da kurulmuştur. Bu kapsamda başta İş Sağlığı ve Güvenliği Kurulları olmak üzere çeşitli kurul ve çalışma grupları, Çalışan ve Sendika Temsilcilikleri, karar, planlama, saha uygulaması ve performans değerlendirme süreçlerinde aktif rol üstlenmektedir.

Cinsiyete Göre Çalışan Dağılımı

Yaş Grubuna Göre Çalışan Dağılımı

2012

2011

İnsan Hakları

Tüpraş faaliyetlerinde UNGC ilkelerine uygun hareket eder. Bu nedenle Tüpraş faaliyetlerinde evrensel insan haklarına uygun biçimde hareket eder, hiçbir biçimde insan hakları ihlallerine taraf olmaz, etki alanı içinde insan haklarının geliştirilmesine destek verir. Tüpraş, tedarikçi ve iş ortaklarından da özdeş ilkeleri benimsemesini bekler. Bu anlayış iş ilişkilerinin kuruluşunda da dikkatle takip edilir.

Türkiye'nin sendikalılık oranı en yüksek şirketlerinden biri olan Tüpraş'ta görev yapan çalışanların sendikalaşma ve örgütlenme hakları güvence altındadır. Her Tüpraş çalışanı, serbestçe ve yöneticisinden izin almaksızın, yasal çerçevede örgütlenmiş olmak kaydıyla, sendikaların, sivil toplum kuruluşlarının ve çeşitli girişimlerin kurucusu ya da üyesi olabilir. Çalışanların sivil toplum örgütlerine katılımları desteklenmektedir. Kuruluşundan günümüze şirket kültürüne yerleşmiş sivil toplum anlayışı ve örgütlü hareket etme bilinci, organizasyonel gelişimde de önemli bir rol oynamaktadır. Bu kapsamda, 2012 yılında Tüpraş'ın mavi yakalı çalışan kadrosunu oluşturan 3.583 kişinin tümü toplu iş sözleşmesi kapsamında olup şirket genelinde sendikalılık oranı %78'dir. Dönem içinde 38 Tüpraş çalışanı sendika yönetiminde görev almıştır. Tüm beyaz yakalı çalışanlar belirsiz süreli iş akdi kapsamında faaliyetlerini sürdürmekte olup yıl içinde 9 çalışan belirli süreli iş akdiyle görev yapmıştır. Sektörel niteliklerden ötürü yarı zamanlı ya da mevsimlik çalışan bulunmamaktadır.

Tüpraş faaliyetleri kapsamında zorla ve zorunlu çalıştırma, çocuk istihdamı gibi uygulamaların, ya da bu uygulamaları çağırabilecek durumların var olması mümkün değildir. İş ortağı ve tedarikçilerin de bu ilkeleri benimsemeleri zorunlu olup bu gibi ilkeler hizmet ve ürün satın alma sözleşmelerinde açıkça düzenlenmekte, tedarikçiler ziyaret yöntemiyle denetlenmektedir.

Kendilerine yönelik uygulama ve işlemlerde adil ve eşit muamele edilmesi Tüpraş'ın çalışanlarına taahhüdüdür. İşe alımdan iş akdinin tamamlanmasına kadar çalışanlara yönelik tüm süreçler objektif kriterler temel alınarak kurgulanır. Tüm çalışanlara cinsiyet, yaş, din, etnik köken veya herhangi başka bir kişisel özelliğine bakılmaksızın eşit olanaklar sunulur, ayrımcılık ya da bunu çağırabilecek herhangi bir muamele yapılması önlenir.

Eşit muamele taahhüdünün yanında, kadın çalışanların rafine sektöründe yer almasını teşvik etmek için Tüpraş, mesleki eğitim ve staj olanakları sunmakta, doğum izni süreleri gibi yasal haklar kadın çalışanların lehine genişletilerek uygulanmaktadır. Rafineri sahaları çocukların sürekli bulundurulması için uygun bir ortam olmadığından çalışan çocukları için bakım, eğitim, sosyal, sportif ve kültürel aktivite olanakları sosyal tesis sahalarında sunulmaktadır. Raporlama döneminde kadın çalışan oranının daha düşük olduğu mavi yakalı çalışan sayısında yaşanan artışa rağmen Tüpraş, kadın istihdam oranını geçmiş yıla kıyasla az da olsa artırmayı başarmıştır. Buna göre 2011 yılında Tüpraş işgücünün %7,9'una denk gelen 330 kadın çalışan istihdam edilmişken 2012 yılında toplam 366 kadın çalışan istihdam edilerek işgücü içindeki oran %8'e yükseltilmiştir.

Tüpraş ücretlendirme politikasının ana ilkelerinden biri de eşit işe eşit ücrettir. İş değerlendirme ve kademelendirme esasına dayalı ücretlendirme politikası gereği fazla mesai, performans primi ve benzer ödemelerle farklılıklar oluşmakla birlikte, tüm Tüpraş çalışanlarına, aynı işi yaptıkları sürece eşit ücret ödenmektedir. Ücret artışları yapılırken baz alınan kaynaklar ücret piyasa araştırmaları ve performans değerlendirme sonuçlarıdır.

Eşit muamele taahhüdünün yanında, kadın çalışanların rafine sektöründe yer almasını teşvik etmek için Tüpraş, mesleki eğitim ve staj olanakları sunmakta, doğum izni süreleri gibi yasal haklar kadın çalışanların lehine genişletilerek uygulanmaktadır. Rafineri sahaları çocukların sürekli bulundurulması için uygun bir ortam olmadığından çalışan çocukları için bakım, eğitim, sosyal, sportif ve kültürel aktivite olanakları sosyal tesis sahalarında sunulmaktadır. Raporlama döneminde kadın çalışan oranının daha düşük olduğu mavi yakalı çalışan sayısında yaşanan artışa rağmen Tüpraş, kadın istihdam oranını geçmiş yıla kıyasla az da olsa artırmayı başarmıştır. Buna göre 2011 yılında Tüpraş işgücünün %7,9'una denk gelen 330 kadın çalışan istihdam edilmişken 2012 yılında toplam 366 kadın çalışan istihdam edilerek işgücü içindeki oran %8'e yükseltilmiştir.

Tüpraş ücretlendirme politikasının ana ilkelerinden biri de eşit işe eşit ücrettir. İş değerlendirme ve kademelendirme esasına dayalı ücretlendirme politikası gereği fazla mesai, performans primi ve benzer ödemelerle farklılıklar oluşmakla birlikte, tüm Tüpraş çalışanlarına, aynı işi yaptıkları sürece eşit ücret ödenmektedir. Ücret artışları yapılırken baz alınan kaynaklar ücret piyasa araştırmaları ve performans değerlendirme sonuçlarıdır.

Güvenlik ve İnsan Hakları

Stratejik endüstriyel tesisler arasında yer alan Tüpraş rafinerileri ve çalışanların sosyal yaşam sahalarının güvenliği, ilgili yasalar ve şirket güvenlik prosedürleri çerçevesinde mesleki eğitimden geçirilmiş özel güvenlik personeli tarafından yürütülmektedir. Güvenlik görevlisi olarak görev alacak tüm personel, işe başlamadan önce, şirket güvenlik prosedürleri ve insan hakları konularını da içeren mesleki eğitim programına tabi tutulmaktadır. Güvenlik personelinin mesleki bilgi, beceri ve davranışlarının geliştirilmesine yönelik olarak tekrar eğitimleri düzenlenmektedir. Raporlama döneminde, 110 güvenlik görevlisine insan hakları ve etkili iletişim konularına yönelik 534 kişi*saat eğitim verilmiştir.

İş Sağlığı ve Güvenliği

Tüpraş faaliyet süreçlerinde üst düzey güvenlik koşulları sağlanarak çalışma sahalarında bulunan paydaşların sağlık ve emniyetini güvence altına almaktadır. Tüpraş SEÇ-K Politikası, iş sağlığı ve güvenliği yönetiminin temel ilkelerini belirlemede olup tüm Tüpraş faaliyet sahalarında sağlık ve güvenlik süreçlerinin OHSAS 18001 Standardı'na uygun yönetilmesini öngörmektedir. OHSAS 18001 sertifikasyonu periyodik aralıklarla gerçekleştirilen bağımsız denetimlerle yenilenmektedir.

	2009	2010	2011	2012
Kaza Sıklık Oranı	2,5	1,7	2,2	1,5
Kaza Şiddet Oranı	73	57	83	289
Ölüm Sayısı	0	0	0	1

İş Güvenliği

Etkin risk değerlendirme ve sürekli öğrenme anlayışıyla yönetilen iş sağlığı ve güvenliği süreçleriyle Tüpraş, iş güvenliği risklerinin azaltılmasını ve potansiyel olaylara karşı hazırlık düzeyini artırmaktadır. Risk Değerlendirme Tablosu (RDT), Tehlike ve Etkileri Yönetim Süreci (TEYS), Olay Sınıflandırma, Araştırma ve Raporlama (OSAR), Müteahhit SEÇ Yönetim Sistemi başta olmak üzere birçok şirket içi ve uluslararası kabul görmüş standart, risk değerlendirme sistematiği ve çalışma prosedürü takip edilerek emniyet riskleri bertaraf edilmektedir. Ortaya çıkan durumların ardından ise bir daha yaşanmamasını sağlamak amacıyla analiz ve öğrenme prosedürleri

gerçekleştirilmektedir.

Raporlama döneminde iş güvenliği uygulamalarının geliştirilmesine yönelik olarak Proses Emniyeti Birimi kuruldu, yeni iş izin sistemi hayata geçirildi, proses emniyeti olaylarının sınıflandırılması ve değerlendirilmesine yönelik şirket standardı yayınlandı, tüm tesislerin DOW değerlendirme ve TEYS çalışmaları tamamlandı, SEVESO faaliyetleri kapsamında emniyet riski bulunan süreçlerin HAZOP ve diğer sistemlerle risk değerlendirme analizleri gerçekleştirildi. 2012 yılında gerçekleştirilen çalışmalarla kaza sıklık oranında geçmiş yıla kıyasla önemli ölçüde düşüş sağlanırken müteahhit firma iş sürecinde ölümlü kaza yaşanmıştır. Yaşanan üzücü olay sonrasında olay analizi ve önleyici tedbirler devreye alınmıştır.

İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimleri

	2012
Katılımcı Sayısı-Tüpraş Çalışanı	3.569
Katılımcı Sayısı-İş Ortağı Çalışanı	5.830
Eğitim Saati- Tüpraş Çalışanı (kişi*saat)	28.550
Eğitim Saati- İş Ortağı Çalışanı (kişi*saat)	46.640

2012 yılında Tüpraş ve müteahhit firma çalışanlarının iş güvenliği konusunda bilgi, hazırlık ve farkındalığının artırılmasına yönelik eğitim faaliyetlerine de ağırlık verilmiştir. Bu kapsamda, raporlama döneminde Tüpraş ve müteahhit firma çalışanlarından 9.399 kişilik katılımı toplam 75.190 kişi*saat iş güvenliği eğitimi gerçekleştirilmiştir. Yıl içinde Tüpraş ve iş ortağı çalışanlarının iş emniyeti duyarlılığını artırmak için 51 Emniyet Konuşması yayınlanmış, "Kazaları Nasıl Önleyebiliriz?" toplantıları düzenlenmiştir.

Çalışan Sağlığı

Çalışanların mesleki ve genel hastalıklara karşı korunması, iş verimi devamlılığının sağlanmasında önemli bir faktördür. Bu amaçla Tüpraş çalışanları periyodik sağlık kontrolünden geçirilir, sürekli sağlık hizmetleri ve aşılama çalışmalarıyla önleyici tedbirler alınır. Alınan tedbirler sonucunda raporlama döneminde Tüpraş ve müteahhit firma çalışanları arasında mesleki hastalık vakası yaşanmamıştır.

Diğer taraftan gerçekleştirilen eğitim faaliyetleriyle Tüpraş çalışanları, aileleri ve müteahhit firma çalışanlarının sağlıklı yaşam ve önleyici tedbirler konusunda bilgilendirilmesi sağlanır. Raporlama dönemi öncesinde gerçekleştirilen Sağlıkta Risk Değerlendirme Rehberi ve Jenerik Tehlike Listeleri çalışmalarının devamında 2012 yılında sağlık risk değerlendirme çalışmalarına başlanmıştır.

Çalışan Gelişimi

Tüpraş kalıcı rekabet gücünün gelişmiş işgücüsüyle oluşacağına inanarak en önemli yatırımını insana yapmaktadır. Bu kapsamda, Tüpraş çalışanlarının mesleki ve kişisel gelişiminin sürekli artırılmasına yönelik olarak performans değerlendirme, kariyer planlama ve eğitim uygulamaları hayata geçirilmektedir. Yetişmiş insan kaynağının Tüpraş'a olan bağlılığını ve memnuniyetini artırmak için çalışanların şirket yönetim süreçlerinde beklenti ve önerileriyle söz sahibi olmasını sağlayacak katılım süreçleri geliştirilmekte, beklentiler doğrultusunda çalışma ortamı ve sosyal yaşam standartları geliştirilmektedir.

	2012
Eğitim Katılımcı Sayısı	14.472
Kategori Bazında	
Mavi Yaka	10.232
Beyaz Yaka	4.240
Cinsiyet Bazında	
Kadın	1.298
Erkek	13.174
Toplam Eğitim Saati (kişi*saat)	289.095
Kategori Bazında	
Mavi Yaka	159.496
Beyaz Yaka	129.599
Cinsiyet Bazında	
Kadın	32.125
Erkek	256.970
Çalışan Başına Ortalama Eğitim Saati	63
Kategori Bazında	
Mavi Yaka	45
Beyaz Yaka	131
Cinsiyet Bazında	
Kadın	88
Erkek	61

Performans ve Kariyer Yönetimi

Tüpraş çalışanlarının performansı, yıllık olarak değerlendirilmektedir. Beyaz yakalı çalışanların performans değerlendirilmesinde çok boyutlu hedef kartı sistematığı kullanılmaktadır. Hedef tespiti ve gerçekleştirme kontrolleri yıl içinde düzenlenen görüşmelerle takip edilir. Yıllonda gerçekleştirilen hedef kapanış görüşmelerinde çalışanlar, dönemsel performans sonuçlarına yönelik geri bildirim alırlar. Diğer taraftan rafinerilerde gerçekleştirilen hedef yayılım toplantılarında şirket üst yönetimi mavi yakalı çalışanlara dönem sonuçları ve gelecek dönem hedef beklentileri hakkında geri bildirim sağlar.

Performans Değerlendirme Sistemi'nin bir uzantısı olarak yürütülen Kariyer Planlama süreçleriyle Tüpraş yönetiminde gelecek dönemlerde rol üstlenecek genç yöneticilerin yetkinliklerinin gelişimi amaçlanmaktadır.

Mesleki ve Kişisel Gelişim

Rafinaj sektöründe rekabet gücünün geliştirilmesinde çalışan niteliği önemli yer tutmaktadır. Bu nedenle Tüpraş en önemli yatırım alanı olarak değerlendirdiği çalışanlarının mesleki ve bireysel yetkinliklerinin geliştirilmesi için çeşitli eğitim faaliyetleri yürütmektedir. İşe alımda gerçekleştirilen oryantasyon ve sonrasında periyodik olarak gerçekleştirilen tekrar eğitimlerinin yanında tüm çalışanlara iş süreçleri ve kariyer planlama çalışmaları sonuçları doğrultusunda özelleştirilmiş eğitim olanakları sunulur. Eğitim programlarının tespitinde tüm çalışanların eşit fırsatlardan yararlanması temel ilkedir.

Tüpraş çalışanları 2012 yılında toplam 289.095 kişi*saat eğitim faaliyeti gerçekleştirmiştir. Bu sayede tüm Tüpraş çalışanları yıl boyunca ortalama 63 saatini eğitim faaliyetine ayırmıştır. Dönem içinde her mavi yakalı çalışan ortalama 45 saat, her beyaz yakalı çalışan ise ortalama 131 saat eğitim almıştır. Diğer taraftan erkek çalışanlar yıl içinde ortalama 61 saat eğitim faaliyetinde bulunurken kadın çalışanlara 88 saat eğitim olanağı sunulmuştur.

Tüpraş çalışanları, mesleki yetkinliklerinin artırılmasına yönelik olarak yürütülen kariyer yönetimi programlarının bir uzantısı olarak yüksek lisans eğitimlerinde teşvik alırlar. Birçok üniversiteyle yapılan anlaşmalar sonucu rafinaj sektörünün teknik, operasyonel ve finansal alanlarına yönelik uzmanlık geliştiren yüksek lisans programı oluşturulmuş olup bu programlardan Tüpraş çalışanlarıyla birlikte akademik eğitimlerine bu alanda devam etmek isteyen öğrenciler de yararlanmaktadır.

Çalışan Katılımı

Tüpraş çalışanları şirketlerinin gelişimine odaklanmış sorumlu bireyler olup şirket faaliyetleriyle yakından ilgilienirler. Tüpraş'ın yönetim kültürünün önemli bir bileşeni de katılımcı bir yönetim yönteminin izlenmesidir. Tüpraş çalışanları, İş Sağlığı Güvenliği Kurulları ve Kalite Yönetimi Çalışma Grupları gibi organların yanında çeşitli iç iletişim araçları ve uygulamaları vasıtasıyla şirket yönetiminde ve alınan kararlarda görüş ve beklentilerini dile getirme olanağı bulurlar. En geniş katılımın sağlandığı araçlar arasında Tüpraş Tanıma, Takdir ve Ödüllendirme Sistemi (TTÖS) ve Rafine Öneriler Sistemi (RÖS) bulunmaktadır. RÖS aracılığıyla Tüpraş çalışanları, iş süreçleri veya şirket uygulamaları hakkında yaratıcı gelişim önerileri sunarlar. TTÖS aracılığıyla da çalışanların şirket başarısına nitelikli katkı sağlayan davranış ve çabaları ödüllendirilerek çalışan motivasyonu ve bağlılığı artırılmaktadır. 2012 yılında RÖS aracılığıyla Tüpraş çalışanları toplam 424 yeni uygulama önerisi geliştirmiş bunlardan 7 tanesi yıl içinde uygulanmıştır.

En Başarılı Koçlular: "Yaşama Değer Katan" Tüpraşlılar

Tüpraş çalışanları, geçmiş senelerde olduğu gibi 2012 yılında da Koç Topluluğu çalışanlarının başarılı faaliyetlerinin çeşitli kategorilerde değerlendirilip ödüllendirildiği En Başarılı Koç'lular Yarışması'nda ödüllendirildi. Tüpraş Batman Rafinerisi çalışanları, "Batman 23 Nisan Çocuk Şenliği" projesiyle 2012 yılı En Başarılı Koçlular Yarışması "Yaşama Değer Katanlar" Kategorisi Birincisi olarak ödüllendirildi.

Çalışanlara sunulan iş ortamının sürekli iyileştirilmesine yönelik faaliyetler belirlenirken Çalışma Bağlılığı Anketi sonuçlarından faydalanılmaktadır. 2012 yılında gerçekleştirilen çalışmada Tüpraş geneli çalışan bağlılığı endeks puanı 57 olarak ölçülmüştür.

Tüpraş kurum kültüründe çalışanların sosyal yaşamda aktif ve yaşadıkları toplumun gelişimine karşı sorumlu bireyler olmaları önemli bir öge olarak ortaya çıkmaktadır. Tüpraş çalışanları kendi inisiyatifleriyle örgütlenerek çevre, spor, eğitim, kültür-sanat, sosyal yardım ve birçok farklı alanda faaliyet yürüterek toplumsal gelişime destek verirler. Tüpraş, çalışanlarının bu gibi inisiyatiflerine Sosyal Etkinlik Kulüpleri'ne dönüştürülmesini sağlayarak desteklemektedir. Sosyal Etkinlik Kulüpleri ya da Tüpraş iş birimlerinin çalışanlarının

bireysel çabalarıyla oluşturulmuş projelere şirket çalışanları gönüllü olarak destek olmaktadır. Bu kapsamda 2012 yılında 297 Tüpraş çalışanı, toplumsal gelişim faaliyetlerine gönüllü olarak katılmıştır. Bu çalışmalara yerel halk, iş ortakları ve tedarikçilerin verdiği destekle gönüllü sayısı 405'e ulaşmıştır.

Çalışanlara Sunulan Olanaklar

Tüpraş çalışanları sektör genelinde rekabetçi ölçüde ücretlendirilmekte, Tüpraş Ücretlendirme Politikası gereği çalışan maaşları belirlenirken pazar araştırmalarıyla elde edilen sektör ortalamaları baz alınmaktadır. Buna göre Tüpraş çalışanları sektör çapında ücretler genel düzeyinin üzerinde ücretlendirilmektedir. 2012 yılında mavi yakalılar için minimum baz ücret, asgari ücretin 2,5 katı iken beyaz yakalı çalışanlarda bu oran 4,4'tür. Baz maaşlarının dışında, Tüpraş çalışanları, performans dayalı ücretlendirme uygulamasıyla ek gelir elde etmektedir.

Tüm Tüpraş çalışanları resmi sosyal güvenlik sisteminin şemsiyesi altındadır. Bunun yanında Tüpraş çalışanları, bireysel emeklilik ve özel sağlık sigortası olanaklarından da faydalanmaktadır. Sağlık sigortası programından çalışan aileleri de faydalanmaktadır. Bireysel emeklilik sigortası uygulama-

sı, Koç Holding Emekli ve Yardım Sandığı Vakfı tarafından yönetilen bir fon aracılığıyla gerçekleştirilir. 35 yaş altı tüm çalışanlar bu haktan faydalanırken 35 yaş üstünde Tüpraş'ta çalışmaya başlayanların katılımı bireysel tercihe bırakılmıştır. Vakıf'ın her yıl çalışan ücretleriyle orantılı olarak belirlediği katkı paylarının yarısı Tüpraş tarafından işveren katkı payı olarak fona ödenmektedir. 2012 yılında Tüpraş 42,7 milyon TL tutarında işveren katkı payını fona ödemiştir. Fon, üyelikten ayrılan veya emekli olmaya hak kazanan üyelerine toplu ya da aylık tahsis şeklinde ödeme yaparken üyelik boyunca çeşitli durumlara karşı risk teminatı vermektedir.

Koç Topluluğu'nun bir üyesi olan Tüpraş'ın çalışanları Koç Ailem Programı kapsamında Topluluk şirketlerinin sunduğu ürün ve hizmetlerden çalışma ve emeklilik yaşamları boyunca avantajlı olarak faydalanmaktadır. Tüpraş çalışanları ayrıca ihtiyaç doğrultusunda lojman olanaklarından da faydalanmaktadır. Konut tahsisi yapılırken öncelik, tesislere yakın olmaları açısından, teknik personele verilirken çalışan kıdemi bir öncelik unsuru değildir. Çalışanların ve ailelerinin sosyal yaşam kalitelerinin artırılmasına yönelik olarak birçok tesis, sosyal aktivite, eğitim ve spor olanakları sunulmaktadır.

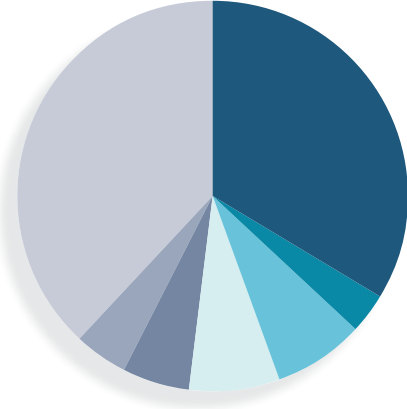
Tüpraş 2012 yılında 92 bağış ve sponsorluk faaliyetine 16,07 milyon TL kaynak aktarmıştır.

Türkiye’de gelişimin öncüsü Tüpraş’ın kalbi faaliyet gösterdiği coğrafyada, toplumsal yaşam kalitesini artırılması, refah düzeyinin sürdürülebilir gelişimine katkı sağlamak için çarpmaktadır. Faaliyet bölgelerinin kalkınma önceliği değerlendirmeleri ve periyodik olarak gerçekleştirilen Kurumsal İletişim ve İtibar Araştırmaları sonucu elde edilen bilgiler toplumsal gelişim yatırımlarının planlamasında kullanılan temel parametrelerdir. Bu kapsamda Tüpraş, toplumsal yatırımlarını faaliyet bölgeleri başta olmak üzere Türkiye genelinde gerçekleştirdiği proje çalışmaları, çeşitli kuruluşlarca oluşturulan inisiyatif ve proje faaliyetlerine finansal, aynı ya da operasyonel katkı sağlayarak gerçekleştirmektedir.

Tüpraş, toplumsal gelişim çalışmalarının etki alanını genişletmek adına hedef alanlarda faaliyet gösteren kurumları bağış ve sponsorluk yoluyla da desteklemektedir. Bu kapsamda Tüpraş 2012 yılında 92 bağış ve sponsorluk faaliyetine 16,07 milyon TL kaynak aktarmıştır. Eğitim, 31 ayrı çalışma ile 2012 yılında üzerinde en fazla yoğunlaşılan alan olmuştur. Ayrıca 2012 yılında geçmiş dönemlerden farklı olarak 4 Ar-Ge projesine sponsorluk yapılarak 92.914 TL kaynak sağlanmıştır.

Alanlara Göre Bağış ve Sponsorluklar (sayı)

■ Eğitim %31	■ Çevre %7
■ Sağlık %3	■ Kültür, Sanat %7
■ Spor %5	■ Ar-Ge %4
■ Diğer %35	

Eğitime Destek

Şemsiye Hareketi: Yüz Güler Yüz

2008 yılında Batman Rafinerisi çalışanlarınca geliştirilen Şemsiye Hareketi - 100 Güler Yüz Projesi, yoğun göç alan Batman'da öğrencilerin kentsel yaşama uyum sağlamasına katkıda bulunmak amacıyla hayata geçirildi. Ana hedef kitlesini, yoğun göç alan Batman'da; ekonomik sorunlar, eğitimsizlik ve yetersiz düzeyde aile ilgisi nedeniyle topluma uyum sorunları yaşayan, sosyal becerileri düşük öğrenciler, çocuklarına yeterli destek sağlayamayan aileler, kişisel ve mesleki gelişim, ergen psikolojisi konularında farkındalık yaratacak kaynaklara erişim olanakları kısıtlı olan öğretmenlerin oluşturduğu Şemsiye Hareketi, Batman Valiliği, İl Milli Eğitim Müdürlüğü, İl Sağlık Müdürlüğü, okul müdürleri, öğretmenler ve köy muhtarlarının da desteğiyle başarıya ulaştı. Şemsiye Hareketi: Batman'da Yüz Güler Yüz Projesi'yle alınan olumlu sonuçlar neticesinde 2009 yılında Proje, diğer rafineri bölgelerine de yaygınlaştırıldı.

Projenin 2009 yılında 16 kişilik ekiple başlatılan Körfez'de Güler Yüz ayağı 2012 yılında 71 kişiye ulaştı. Yıl içinde 5 yerel okulla işbirliği geliştirilerek öğrencilerle birlikte rafineri turu, meslek tanıtım sunumları, kişisel gelişim takım çalışması ve yılsonu etkinliği gerçekleştirildi.

23 Nisan 5. Batman Çocuk Şenliği

Batman Rafinerisi çalışanlarının gönüllü çalışmalarıyla ilk defa 2008 yılında Şemsiye Hareketi Projesi'nin bir etkiliği olarak hayata geçirilen 23 Nisan Batman Çocuk Şenliği elde edilen başarı sonucunda 2009 yılında bağımsız bir proje haline getirildi.

23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı'nı bir vesile olarak kabul ederek çocuklar için sosyal yaşam ve oyun alanlarının çok kısıtlı olduğu, çok çocuklu aile profiline dolayılgisiz kalan çocukların farklı semtlerden, okullardan gelen çocuklar ile iletişim kurarak kendini geliştireceği bir ortam oluşturularak farklı bir yaşam deneyimi sunulmasını ve böylelikle sosyal becerilerinin geliştirilmesine destek olma hedefiyle başlatılan proje, güçlü bir işbirliği örneği de oldu. Batman Valiliği, İl Milli Eğitim Müdürlüğü, Çevre Okul Yöneticileri ve Öğretmenleri, Sivil Toplum Kuruluşları, Tüpraş çalışanları ve ailelerini bir araya getiren projenin 2012 uygulamasında 120'si Tüpraş çalışanı olmak üzere toplam 205 kişi gönüllü olarak çalıştı.

Her yıl etki alanını geliştiren çalışmanın 2012 yılında gerçekleştirilen 5. Uygulamasının elde ettiği başarı sonucunda Tüpraş Batman Rafinerisi çalışanları, Koç Topluluğu'nun her yıl düzenlediği En Başarılı Koçlular Yarışması Yaşama Değer Katanlar Kategorisi'nde birincilik ödülünü almaya hak kazandı.

Meslek Lisesi Memleket Meselesi (MLMM)

Koç Holding tarafından 2006 yılında Milli Eğitim Bakanlığı'nın Mesleki-Teknik Eğitimi Özendirme Programı kapsamında başlatılan ve 81 ilde, 250 okulda toplam 8.000 meslek lisesi öğrencisine staj destekli eğitim bursu, istihdam önceliği ve koçluk sağlanmasını hedefleyen Meslek Lisesi Memleket Meselesi (MLMM) Projesi'ne Tüpraş'ın sağladığı destek 2012 yılında da devam etti.

2012 yılında MLMM bursiyerlerine İzmit Rafinerisi'ndeki staj olanakları sunulurken birçok teknik konuda saha uygulamaları gerçekleştirildi, bursiyerlerin katılımıyla Elektrik-Elektronik Fuarı gezisi düzenlendi. Dönem içinde İzmir Rafinerisi'nde 81 bursiyerin katılımıyla rafineri gezisi düzenlendi ve Mutlu Atıklar Aliağa'da Ambalaj Atıklarını Ayrıştırma Hareketi bilgilendirme sunumu yapıldı. 5 MLMM Koçu Öğretmenler Günü'nde projeye katılan okullara kutlama ziyaretinde bulundu ve 3 gönüllü İzmir Rafinerisi çalışanı öğrencilere bireysel gelişim eğitimi verdi. Kırıkkale Rafinerisi gönüllü çalışanları proje kapsamındaki okullarda mesleki gelişim eğitimleri verirken Batman Rafinerisi MLMM Koç'ları tarafından 42 bursiyerin katılımıyla Mülakat Teknikleri ve CV Hazırlama ve Proje Yönetimi konularında bireysel gelişim eğitimleri verildi.

2013 yılında tamamlanacak olan MLMM Projesi sonunda Tüpraş çalışanlarının 569 öğrenciye rehberlik etmiş olması hedeflenmektedir.

Mesleki Eğitim ve Öğretim Sisteminin Geliştirilmesi Projesi (MEGEP)

Tüpraş Teknik Öğretim Programı çerçevesinde 2007 yılında T.C. Milli Eğitim Bakanlığı ile imzalanan MEGEP Protokolü, kimya teknolojisi alanında bulunan Rafineri ve Proses dallarında teknik personel yetiştirilmesini kapsamaktadır. Projeyle Tüpraş, akaryakıt sanayindeki gelişmeleri, üretim ve ihracat hedeflerini ve bu alanda yeni teknolojileri bilen petrol rafinerisinde çalışabilecek yetkin teknik insan gücünün yetiştirilmesine yönelik eğitim ortamı, materyali ve eğitmen kadrosunun oluşturulmasını üstlenmiştir. Ayrıca Tüpraş, öğrencilere staj olanağı ve mümkün olduğu ölçüde istihdam sağlamak yükümlülüklerini yerine getirmektedir.

Projenin 2012 yılı uygulamasında İzmit Rafinerisi katkılarıyla Körfez Teknik Endüstri Meslek Lisesi Makine Bakım Onarım Dalı oluşturuldu ve 11 MEGEP öğrencisi stajlarını İzmit Rafinerisi'nde tamamladı. İzmir Rafinerisi'nde ise 11. sınıftan 10 öğrenci teknik eğitimlerini gerçekleştirmek üzere belirli aralıklarla saha ziyareti gerçekleştirdi, 12. sınıftan 8 öğrencisi ise

stajını İzmir Rafinerisi'nde tamamladı. 9 petrokimya öğrencisi Kırıkkale Rafinerisi'nde teknik eğitim aldıktan sonra saha gözlem gezisi gerçekleştirirken temel rafineri eğitimlerini alan 24 öğrenci stajlarını Batman Rafinerisi'nde gerçekleştirdi.

MEGEP ve MLMM Kapsamında Ulaşılan Öğrenci Sayısı

	2012
Mesleki Eğitim Verilen Öğrenci Sayısı	237
Toplam Stajyer Sayısı (Lise)	828
Toplam Stajyer Sayısı (Üniversite)	876

Ateşböceği İşletme Sponsorluğu

Tüpraş, 2012'de de Türkiye Eğitim Gönüllüleri Vakfı'nın çocuklarda özgüven, kendini ifade edebilme, yaratıcılık ve empati gibi duygu ve becerilerin gelişimi için uygun ortam sunmak, çocukların birey olarak değerli olduklarını hissetmelerine yardımcı olmak amacıyla yürüttüğü Ateşböceği Projesi kapsamında Gezici Öğrenim Birimleri'nin işletme sponsorluğunu üstlenmeye devam etti. Çalışma kapsamında 5 Ateşböceği Gezici Öğrenim Birimi, 2012 yılında 16.346 çocuğa birçok farklı alanda toplam 12 saatlik eğitim sağlarken 2008 yılından bu yana toplam 63.814 çocuğa ulaşıldı.

Koç Üniversitesi Burs Programları

Sosyal ve Beşeri Bilimler alanında doktora eğitimlerini yürüten öğrencilerin ilk dört yıllık çalışmalarının desteklenmesine yönelik olarak Koç Üniversitesi ile 2011'de imzalanan protokol çerçevesinde yürütülen Sosyal Bilimler Doktora Üstün Başarı Burs Programı kapsamında, 2012 yılı itibarıyla 3 bursiyer Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler, 1 bursiyer ise Arkeoloji ve Sanat Tarihi bölümünde doktora çalışmalarını yürütmektedir.

2011 yılında başlatılan Anadolu Bursiyerleri Programı kapsamında ise Anadolu'nun çeşitli illerinden gelerek Koç Üniversitesi'nde öğrenimlerini yüksek başarıyla sürdüren öğrencilere, öğrenim süreleri boyunca destek sağlanması hedeflenmektedir. 2. yılını tamamlayan program kapsamında Tıp, Elektrik-Elektronik Mühendisliği ve Makine Mühendisliği bölümünde öğrenim gören 4 öğrenciye burs verilmektedir.

Kocaeli Büyükşehir Belediyesi 23 Nisan Uluslararası Çocuk Festivali Kapsamında Çin Akrobasi Gösterisi Sponsorluğu

2012 yılında Kocaeli Büyükşehir Belediyesi'nce 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı kapsamında, 41 ülkeden 1.000 çocuğun katılımıyla gerçekleşen ve dört gün süren Kocaeli Çocuk, Eğitim ve Eğlence Fuarı "Çin Masalı" gösterisinin sponsorluğunu Tüpraş, Koç Topluluğu Enerji Grubu Şirketleri Opet ve Aygaz'la birlikte üstlendi. Etkinlik süresince Tüpraş SEK Doğa Kulübü, İzmit Sera Ekibi'nin üretimi ve desteği ile 4 bin adet meşe palamudu ve defne fidanını çocuklara dağıtırken, Tüpraş SEK Çocuk Tiyatrosu da gösterileriyle fuarı renklendirdi. Dört gün süren fuarı 127.000 kişi ziyaret etti.

Tüpraş SEK Tiyatro Kulüplerinden Türk Eğitim Vakfı (TEV) Yararına Gösterimler

Tüpraş İzmit SEK Tiyatro Kulübü, 2011 ve 2012 yıllarında 'Bir Çocuğu Sergüzeşt' ve 'Fehim Paşa Konağı' oyunlarını TEV yararına sergiledi. 2012 yılında Tüpraş İzmir SEK Tiyatro Kulübü de 'Komşu Köyün Delisi' oyununu TEV yararına sahneye koydu. Tüpraş Tiyatro Kulüplerinin oyunlarından sağlanan gelir ile TEV tarafından 20 Endüstri Meslek Lisesi öğrencisine 2 yıl süreyle burs verilmesi sağlandı.

Çevreye Destek

Mutlu Atıklar - Aliağa'da Ambalaj Atıklarını Ayrıştırma Hareketi

Tüpraş İzmir Rafinerisi tarafından ambalaj atıklarının ayrıştırılmasını sağlamak ve geri kazanılmasına yardımcı olmak fikriyle başlatılan projenin hedef kitesini okul öncesi çocuklar, ilk ve orta öğretim öğrencileri, öğretmenleri, aileleri ve Aliağa Halkı oluşturmaktadır. 2012 yılında proje kapsamında gerçekleştirilen etkinliklerle 10.940 kişiye ulaşılmıştır. Projenin eğitim ayağında 3.270 öğrenciye toplam 2.126 saat eğitim verilmiştir. Gerçekleştirilen atık toplama çalışmalarında ise 3,5 ton ambalaj atığı toplanarak 112.000 litre su, 14.500 kWh elektrik, 6.200 litre petrol tasarrufu sağlanmış ve 60 ağaç kurtarılmıştır.

Çevre Bilinçlendirme Projeleri

Tüpraş 2012 yılında toplum genelinde çevre bilincinin geliştirilmesine yönelik eğitim projelerine desteğini artırarak sürdürdü. Yıl içinde, Doğu Marmara Kalkınma Ajansı tarafından Doğu Marmara Kent Konseyleri İşbirliği Ağı kapsamında Tüpraş desteğiyle gerçekleştirilen ve çevresel sürdürülebilirliğin sağlanması temalı proje yarışmasında derece olarak desteklenmeye hak kazanan "Bilinçli Nesiller İçin Elele" Projesi, Türkiye'nin sanayi merkezi olan Kocaeli ilinde sağlıklı ve sürdürülebilir çevre bilincinin oluşmasını amaçlamaktadır. Başlangıç için il genelinde 200 ilköğretim okuluna ulaşmayı hedefleyen projenin ilerleyen dönemlerde il geneline yayılması planlanmaktadır. Proje kapsamında 349 ilköğretim öğretmeni ve 20 kişilik çevre çalışma grubu yer almaktadır. Seminer programları için hazırlanan sunumlar CD'ler halinde öğretmenlere verilerek öğrencilere eğitimin ulaşması sağlanmaktadır.

2012'de Tüpraş Kırıkkale Rafinerisi, Kırıkkale İli Bahşılı İlçesi Kaymakamlığı ile işbirliğiyle, ilçe okullarında öğrenim gören öğrencilerde çevre bilincinin geliştirilmesine yönelik eğitim çalışmalarını başlattı. İçeriği çeşitli yaş gruplarına göre şekillendirilen eğitimler kapsamında çevre ve ekosistem tanıtılarak çevre kirliliğinin nasıl oluştuğu, kirlilik türleri ve önleme yolları interaktif yöntemlerle öğrencilere tanıtıldı. Proje kapsamında toplam 435 öğrenci ve 29 öğretmene ulaşılmıştır.

Raporlama döneminde Tüpraş Batman Rafinerisi'nin gerçekleştirdiği çevre eğitimleriyle Bitlis ve Batman illerinde eğitim gören toplam 700 öğrenciye ulaşılmıştır.

Kültür ve Sanata Destek

Aktüel Arkeoloji Dergisi Yayın Sponsorluğu

Tüpraş, arkeoloji, kültürel miras ve uygarlık tarihi açısından dünyanın en cömert coğrafyası olan Anadolu'da, geçmişin zengin mirasını, birikimini yine bu coğrafyanın insanına anlatmayı hedefleyen Aktüel Arkeoloji Dergisi'nin yayın sponsorluğunu raporlama döneminde de üstlenmiştir. Türkiye'nin tek ulusal kapsamlı arkeoloji dergisi olan Aktüel Arkeoloji Dergisi, gelecek dönemlerde de Anadolu'nun bereketli topraklarında yeşermiş kültürlerin izlerinin gelecek kuşaklara doğru bir şekilde aktarılması hedefi ile keşfedilmeyi bekleyen bu coğrafyanın kapılarını Tüpraş desteği ile okuyucularına açacaktır.

Midas'ın Ülkesinde, Anıtların Gölgesinde

Tüpraş, Yapı Kredi Yayınları işbirliğiyle başlattığı Anadolu Uygarlıkları Kitap Dizisi'ne verdiği desteği 2012 yılında da "Midas'ın Ülkesinde, Anıtların Gölgesinde" kitabıyla sürdürdü.

Editörlüğünü Prof. Dr. Taciser Tüfekçi Sivas ve Doç. Dr. Hakan Sivas'ın üstlendiği kitap, Frig toplumunun bilinmeyen gizemli yönlerini paylaşarak okuyucularına Anadolu'nun bereketli topraklarının geçmişini keşfetme olanağı sunmaktadır.

İstanbul Tasarım Bienali 100+100 Programı

2012 yılında Tüpraş, İstanbul Kültür Sanat Vakfı (İKSV) tarafından ilki düzenlenen İstanbul Tasarım Bienali 100+100 Programı'na destek verdi. Tüpraş'ın verdiği destekle, Bienal kapsamında yürütülen "Bi' Tam, Bi' Öğrenci Projesi" sayesinde daha fazla gencin kültür ve sanatla buluşturulması sağlandı.

İKSV 18. İstanbul Tiyatro Festivali

Tüpraş, 2012 yılında İstanbul Kültür Sanat Vakfı tarafından düzenlenen 18. İstanbul Tiyatro Festivali'nin sponsorluğunu, Koç Holding Enerji Grubu Şirketleri Aygaz ve Opet ile birlikte üstlenmiştir. Yurtdışından 5, Türkiye'den 40'a yakın tiyatro ve dans topluluğunun, 100'ü aşkın gösteriyle sahne aldığı 18. İstanbul Tiyatro Festivali'nin 2012 ana teması "Özgürlükler-Sorgulamalar" olarak belirlenmiştir.

Bir Emeğin Öyküsü: Pişmaniye

Fotoğraf sanatçısı Sema Özevin'in "Bir Emeğin Öyküsü, Pişmaniye" albüm basım, tanıtım ve sergisi Tüpraş desteği ve ev sahipliğiyle gerçekleştirilmiştir. Sema Özevin'in çalışması pişmaniyenin zahmetli hikâyesini anlatan 41 fotoğraf karesini fotoğraf severlerle buluşturmaktadır.

Konuşan Kitap Şenliği

Kitap sevgisini yaşamak ve toplumun her kesiminin kitap okuma alışkanlığını güçlendirmek amacıyla gerçekleştirilen "Konuşan Kitap Şenliği"nin beşinci buluşması Ekim 2012'de Ege Turizm Derneği ve Tüpraş işbirliğiyle İzmir'de gerçekleşti.

Spora Destek

Engel Tanımıyorlar

2006 yılında kurulan ve 17'si lisanslı 25 sporcusu bulunan Batman Engelliler Spor Kulübü Derneği 2007-2008 sezonundan bu yana Türkiye Bedensel Engelliler Tekerlekli Sandalye Basketbol 2. Liginde mücadele ediyor. Kurulduğu günden bu yana 50'yi aşkın engelliye spor yapma olanağı sunan kulüp, gelecek yıl 1. Lig'e yükselme hedefiyle başarılı çalışmalarını Tüpraş desteğiyle sürdürüyor.

Batman Tüpraşspor Futbol Kulübü Gençleri Spora Kazandırıyor

Tüpraş Batman Rafinerisi gönüllü çalışanları tarafından 1995 yılında kurulan Tüpraşspor Futbol Kulübü, Batmanlı gençlere sağlıklı bir ortamda bilinçli spor yaparak bu alanda gelişim olanağı oluşturacak bir platform sunuyor.

8-19 yaş arası 80 sporcuyu bünyesinde bulunduran kulüp, bölgesel ve ulusal yarışmalarda önemli dereceler elde etti. Eğitimli 2 antrenör ve masör ile hizmet veren kulüpte spor yapan gençlerin eğitimleri ile de yakından ilgilenilmekte, kulübe üyelikte örgün eğitim başarısı aranmaktadır. Batman Tüpraşspor Kulübü altyapısından yetişen birçok futbolcu daha sonra profesyonel spor kulüplerinde yer alma başarısı göstermiştir.

6. Uluslararası Ege Yat Rallisi

2000 yılından beri SETUR Marinaları organizatörlüğünde Türk-Yunan dostluğunu geliştirmek amacıyla iki yılda bir düzenlenen yarış, 2012 yılında Aydın'ın Kuşadası ilçesindeki Setur Marina'dan start alan 40 tekne, sırasıyla Samos, Icaria, Mykonos, Kea, Atina, Kythnos, Paros, Amargos, Astipalia, Kos ve Symi'yi ziyaret ettikten sonra ralliyi Bozburun'da tamamladı. Ege Yat Rallisi, Türk-Yunan dostluğunu pekiştirmenin yanı sıra amatör yatçılığın gelişmesine katkı sağlayan uluslararası bir etkinlik olma özelliği de taşımaktadır.

Kurumsal Sorumluluk Yönetimi

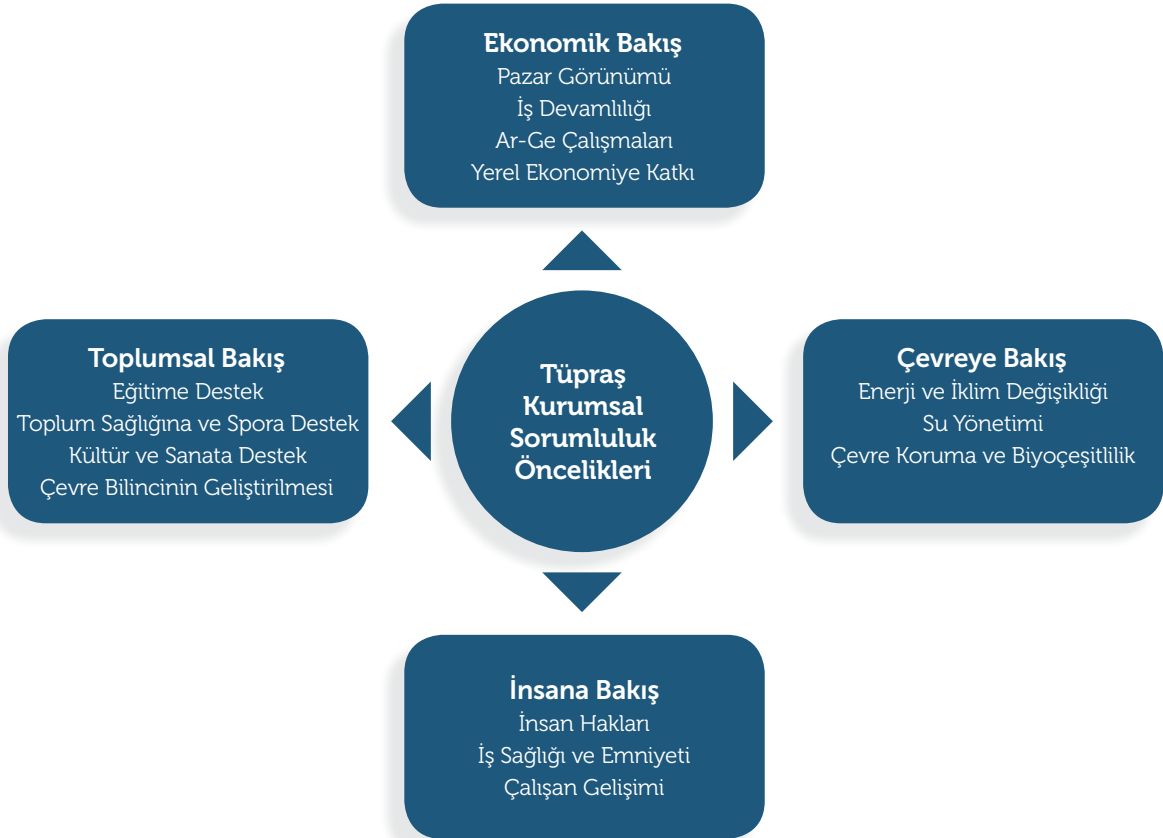
Tüpraş'ın kalbi Türkiye'nin sürdürülebilir gelişimi için çarp-maktadır. Türkiye'nin tek rafineri şirketi olan Tüpraş bu amaç doğrultusunda en öncelikli sorumluluk olarak sürdürülebilir bir iş modeliyle, karlılığın, operasyonel devamlılığın, toplumsal güvenilirliğin geliştirilmesinin yanında faaliyet gösterdiği toplumun sürdürülebilir kalkınmasının desteklenmesini görmektedir. Bu amaçla Tüpraş kurumsal sorumluluk yönetimi kapsamında, belirlenen risk ve sorumluluk alanlarına yönelik politika ve stratejiler geliştirmekte, organizasyonel yapısını geliştirmekte ve çeşitli uygulamalar yürütmektedir. Şeffaf, hesap verebilir ve katılımcı bir yönetim yaklaşımının takip edilmesi, sürdürülebilir gelişimi körükleyen ilke olarak kabul edilmektedir.

Önceliklendirme Çalışmaları

Risk, sorumluluk ve fırsat odaklı bir yaklaşımla belirlenen öncelikli performans alanları, Tüpraş kurumsal sorumluluk faaliyetlerinin genel kapsamını oluşturmaktadır. Tüpraş kurumsal sorumluluk öncelikleri, bu ilkelere dayalı olarak kurgulanmış sistematik yöntemlerle, organizasyon genelini temsil eden iş birimlerinin katılımıyla belirlenmektedir. Bu ilkeler doğ-

rultusunda dönemsel olarak oluşturulan Tüpraş Kurumsal Sorumluluk Çalışma Grubu kurumsal sürdürülebilirliğin geliştirilmesinde etkili olacak sosyal, çevresel ve ekonomik konuları risk, sorumluluk, fırsat ve paydaş beklentileri odaklarında değerlendirerek öncelik verilmesi gereken alanları, şirket dışı uzman görüşlerinden de faydalanarak tespit eder. Gerçekleştirilecek çalışmalar elde edilen sonuçlarla yönlendirilir. Öncelikli alanlarda gerçekleştirilen uygulama ve performans sonuçları, kurumsal sorumluluk raporlarının ana içeriğini oluşturmaktadır.

Her raporlama dönemi öncesinde öncelikli konu portföyü uzmanlar tarafından incelenerek uygulamanın tekrarı ya da revizyon ihtiyaçları değerlendirilir. Öncelikli konu portföyünün yenilenmesi ihtiyacı doğduğuna kanaat edildiği takdirde uygulama tekrarlanır. Raporlama döneminde alınan uzman görüşü doğrultusunda Tüpraş kurumsal sorumluluk öncelikleri portföyünde belirgin bir değişiklik oluşturacak şartların oluşmadığı kanaatine varılmıştır. Diğer taraftan önümüzdeki raporlama döneminde öncelikli konu portföyünün tekrar test edilerek güncellenmesine karar verilmiştir.

Tüpraş, paydaş ilişkilerinde eşit muamele etme ilkesini benimsemektedir. Diğer taraftan ele alınan her konunun her paydaş grubu için eşit öneme sahip olmayacağından konu önceliklendirme çalışmaları sırasında paydaş grupları da ele alınır. Böylelikle, kurumsal sorumluluk raporlarının içerik planlaması süreçlerinde paydaş gruplarının bilgi beklentileri de dikkate alınmış olur.

Risk Yönetimi ve İç Denetim

Tüpraş, maruz kalma potansiyeli bulunan riskleri önceden algılayıp etkin biçimde yöneterek fırsata dönüştürmeyi amaçlayan, proaktif bir risk yönetim anlayışını benimsemektedir. İç denetim çalışmaları ise bu sürecin önemli bir parçasını oluşturmaktadır.

Erken uyarı ve takip sistemleriyle desteklenen Tüpraş Risk Yönetim Modeli, kurumsal sorumluluk önceliklerinin de değerlendirildiği beş temel, on sekiz alt başlıkta şekillenmektedir. Tüpraş risk yönetim metodolojisi hakkında detaylı bilgiye 2012 Faaliyet Raporu'ndan ulaşabilirsiniz.

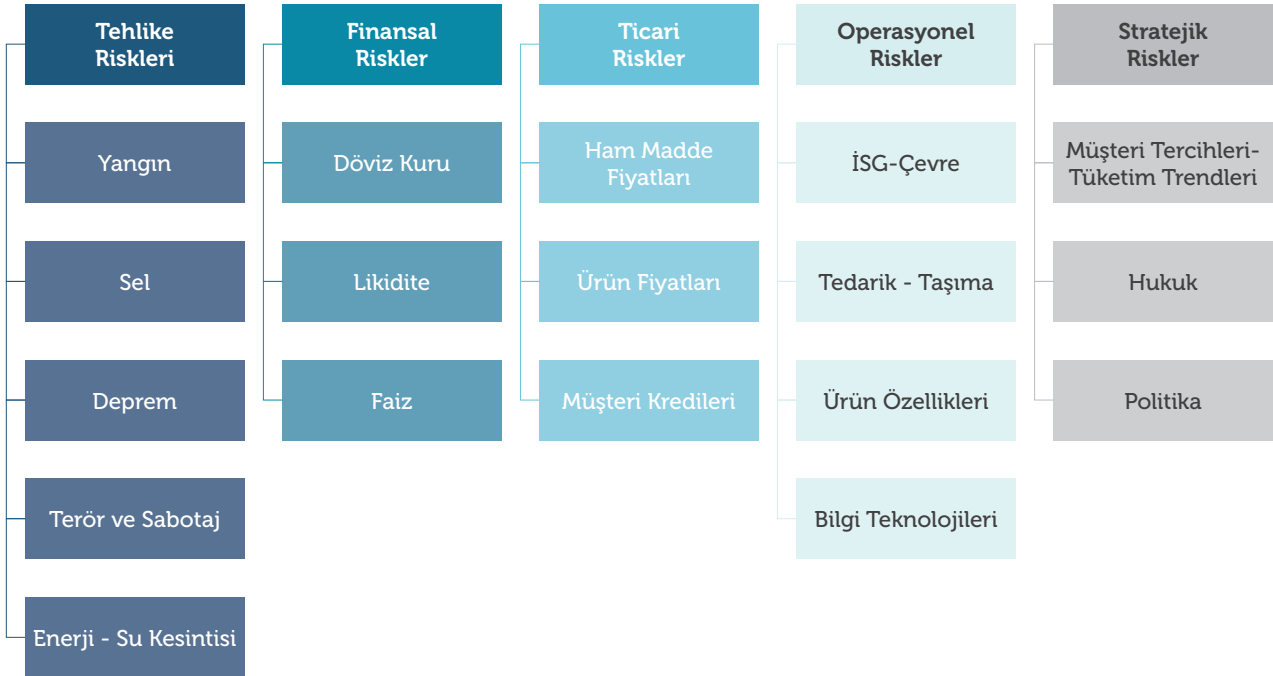
Tüpraş, Uluslararası İç Denetim Standartları, Tüpraş Etik İlkeleri ve diğer şirket politika ve prosedürlerinin ışığında şekillendirilen proaktif bir iç denetim metodolojisini uygulamaktadır. Takip edilen iç denetim prosedürleri gereği, mali, operasyonel, risk, süreç, yasal uyum, iş etiği ve suistimal ana başlıklarında denetim faaliyetleri gerçekleştirilmektedir. Kapsam ve sıklık-

ğı ilgili standartlara uygun biçimde tasarlanan planlara göre aylık, üç aylık, altı aylık ve yıllık düzenlerde denetim faaliyeti yürütülmektedir. Planlı denetimlerin yanında, gelişen ihtiyaçlara göre şekillendirilen ad-hoc denetim uygulamaları da gerçekleştirilmektedir.

Tüpraş, faaliyetlerinde yasalara karşı tam uyumu hedeflemekte, doğrudan ya da dolaylı olarak taraf olduğu inisiyatiflere karşı taahhütlerini de uyum çalışmaları kapsamında yönetmekte, iç denetim çalışmalarının bir parçası olarak değerlendirmektedir. Bu kapsamda, Koç Holding'in tarafı olduğu Birleşmiş Milletler Küresel İlkeler Sözleşmesi'nin öngördüğü tüm çalışma normları Tüpraş için de bağlayıcı olarak değerlendirilmekte, denetim çalışmalarında uyum düzeyi de incelenmektedir. Çeşitli iş süreçlerine yönelik olarak takip edilen OHSAS 18001, ISO 14001 gibi sistem standartları da aynı şekilde değerlendirilmektedir. Ancak sistem standartlarına uygunluk bağımsız denetim şirketleri tarafından denetlenerek sertifikalandırılmaktadır.

Geçtiğimiz raporlama dönemine kıyasla 2012 yılında tedarikçi denetimi uygulamasında artış kaydedilmiştir. Bu kapsamda 2012 yılında 157 tedarikçi denetim sürecine tabi tutulmuştur. Üretim kalitesi, çevre yönetimi, çalışma ortamı ve insan hakları gibi unsurların değerlendirildiği tedarikçi denetim sürecinden beklenen minimum koşulları sağlayamadığı görülen 5 tedarikçi firmanın kontratı sonlandırılmıştır.

Tüpraş Özet Risk Haritası

Kurumsal Sorumluluk Yönetimi

Paydaş Katılımı

Tüpraş paydaşlarına karşı şeffaf ve hesap verebilir olmayı, katılımcı yönetim anlayışını gereği paydaş görüş ve beklentilerinin karar alma ve uygulama süreçlerinde değerlendirilmesini temel çalışma normu olarak kabul etmektedir. Bu amaçla Tüpraş, paydaş görüş ve beklentilerinin öğrenilmesini sağlayacak araç ve süreçler kullanmaktadır. Böylelikle, ilgili paydaşların şirket faaliyetleri ve sonuçlarına yönelik bilgilendirilmesi ve geri bildirimlerinin elde edilmesi sağlanmaktadır.

Tüpraş birçok farklı paydaş grubuyla işbirlikleri kurar, çeşitli projeleri hayata geçirir. Bu paydaş gruplarına karar verilirken, ortak bir amacın varlığına, karşılıklı olarak şeffaf ve açık bir iletişimin teşkil edilebilmesine, Tüpraş'la özdeş etik ilke ve çalışma normlarının benimsenmiş olmasına, tarafların işbirliği veya ortaklığa konu olan projenin gerçekleştirilmesine yönelik bilgi, deneyim, organizasyonel yapı ve kaynağa sahip olmasına dikkat edilmektedir.

Paydaş İletişim Araçları

Çalışanlar	Sürdürülebilirlik Raporu (yıllık), Faaliyet Raporu (yıllık), Çalışan Bağlılığı Araştırması (yıllık), İç İletişim Toplantıları (yıllık), Performans Değerlendirme Toplantıları (yıllık), Rafine Dergisi (4 aylık), İş Sağlığı ve Emniyeti Kurulları (aylık), Teknik Emniyet Bültenleri (haftalık/aylık), İç Bilgilendirme Duyuruları (anlık), Toplumsal Projeler (sürekli), Sosyal Etkinlik Kulüpleri (sürekli), Rafine Öneriler Sistemi (sürekli), Tanıma, Takdir ve Ödüllendirme Sistemi (sürekli), Tüpraş Etik İlkeleri (sürekli), Toplu İş Sözleşmesi (sürekli), Çalışan Eğitimleri (sürekli), İnternet Sitesi (sürekli), Rafineri Bilgi Bankası (sürekli) ve Kurumsal Portal (sürekli)
Pay Sahipleri ve Yatırımcılar	Sürdürülebilirlik Raporu (yıllık), Faaliyet Raporu (yıllık), Genel Kurul Toplantıları (yıllık), Ara Dönem Faaliyet Raporları (üç aylık), Bilgilendirme ve Özel Durum Açıklamaları (anlık), Roadshow ve Yatırımcı Sunumları (talep üzerine), Toplantı ve Görüşmeler (talep üzerine), Analist Sunumları ve Telekonferanslar (talep üzerine), Tüpraş Etik İlkeleri (sürekli), İnternet Sitesi (sürekli)
Müşteriler	Sürdürülebilirlik Raporu (yıllık), Müşteri Memnuniyeti Araştırması (yıllık), Rafine Dergisi (4 aylık), Toplantı ve Görüşmeler (talep üzerine), Müşteri Portalı (sürekli), Müşteri İlişkileri Yönetim Sistemi (sürekli), Tüpraş Etik İlkeleri (sürekli), İnternet Sitesi (sürekli)
İş Ortakları ve Tedarikçiler	Sürdürülebilirlik Raporu (yıllık), Tedarikçi Memnuniyet Araştırması (yıllık), Rafine Dergisi (4 aylık), Teknik Emniyet Bültenleri (haftalık/aylık), Toplantı ve Görüşmeler (talep üzerine), Tüpraş Etik İlkeleri (sürekli), İş Ortağı SEÇ-G Sistemi (sürekli), İnternet Sitesi (sürekli)
Dolaylı Çalışanlar	Rafine Dergisi (4 aylık), Teknik Emniyet Bültenleri (haftalık/aylık), Toplantı ve Görüşmeler (talep üzerine), Tüpraş Etik İlkeleri (sürekli), İş Ortağı SEÇ-G Sistemi (sürekli), Çalışan Eğitimleri (sürekli), İnternet Sitesi (sürekli)
Sendikalar	Sürdürülebilirlik Raporu (yıllık), Faaliyet Raporu (yıllık), Rafine Dergisi (4 aylık), İş Sağlığı ve Emniyeti Kurulları (aylık), Toplantı ve Görüşmeler (sürekli), Toplu İş Sözleşmesi (sürekli), İnternet Sitesi (sürekli)
Kamu Kurum ve Kuruluşları	Sürdürülebilirlik Raporu (yıllık), Faaliyet Raporu (yıllık), Denetimler (periyodik/anlık), Toplantı ve Görüşmeler (talep üzerine), Ortak Projeler (talep üzerine), Teşvikler (talep üzerine), İnternet Sitesi (sürekli)
Sivil Toplum Kuruluşları	Sürdürülebilirlik Raporu (yıllık), Faaliyet Raporu (yıllık), Toplantı ve Görüşmeler (talep üzerine), Ortak Projeler (talep üzerine), Bağış ve Sponsorluklar (talep üzerine), Üyelikler (sürekli), İnternet Sitesi (sürekli)
Eğitim Kurumları	Ar-Ge Ortaklıkları (proje bazında), Bağış ve Sponsorluklar (talep üzerine), Altyapı ve Eğitim Destekleri (talep üzerine), yüksek lisans ve Sektörel Uzmanlık Programları (sürekli), İnternet Sitesi (sürekli)
Medya	Sürdürülebilirlik Raporu (yıllık), Faaliyet Raporu (yıllık), Rafine Dergisi (4 aylık), Toplantı ve Görüşmeler (talep üzerine), Basın Toplantıları ve Bültenleri (anlık), İnternet Sitesi (sürekli)
Yerel Halk	Algı ve İtibar Araştırmaları (iki yıllık), Toplantı ve Görüşmeler (talep üzerine), Duyurular (anlık), Toplumsal Projeler ve Altyapı Destekleri (sürekli), İnternet Sitesi (sürekli)
Toplum	Algı ve İtibar Araştırmaları (iki yıllık), Duyurular (anlık), Toplumsal Projeler ve Altyapı Destekleri (sürekli), İnternet Sitesi (sürekli)

Raporlama Döneminde Aktif Katılım Sağlanan Kuruluşlar

Yönetiminde veya Meslek Komiteleri'nde Yer Alınan Kuruluşlar	Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği, Türkiye Kalite Derneği, Ege Bölgesi Sanayi Odası, KSO Kocaeli Sanayi Odası, Kınıkkale Ticaret ve Sanayi Odası, Akdeniz İhracatçı Birlikleri
Üye Olunan Kuruluşlar	Türkiye Sanayici ve İş Adamları Derneği, Dünya Enerji Konseyi Türk Milli Komitesi, Batman Ticaret ve Sanayi Odası, Körfez Ticaret Odası, Aliağa Ticaret Odası, Deniz Ticaret Odası, İstanbul Maden Metal İhracatçı Birlikleri, Orta Anadolu İhracatçı Birlikleri, Enerji Verimliliği Derneği, Türk Dış Ticaret Derneği, Türkiye Yatırımcı İlişkileri Derneği, Türkiye Kurumsal Yönetim Derneği, Türk Bilişim Derneği, Türkiye Kojenerasyon Derneği, EUROGIA Derneği, Koç Yönder, Deniz Temiz Turmepa, İzmit Yelken Kulübü Spor Derneği

Raporlama Döneminde Elde Edilen Başarı ve Ödüller

Organizasyon	Düzenleyen Kuruluş	Elde Edilen Başarı	Tarih
1 Sanayide Enerji Verimliliği Proje Yarışması	Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Elektrik İşleri Etüt İdaresi Genel Müdürlüğü	SEVAP 2 Birincilik Ödülü (Batman Rafinerisi) SEVAP 3 Birincilik Ödülü (İzmir Rafinerisi)	Ocak 2011
2 TİM İhracat Ödülü	Türkiye İhracatçılar Meclisi	2011 İhracat Şampiyonluğu	Mayıs 2012
3 SGK Ödülleri	Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı	En Çok Prim Ödeyen İlk On Şirket	Mayıs 2012
4 İhracat Rekortmenleri	Akdeniz İhracatçı Birlikleri	Birincilik Ödülü	Mayıs 2012
5 KSO Şahabettin Bilgusu Çevre Ödülleri	Kocaeli Sanayi Odası	Büyük Ölçekli Kuruluş Kategorisi Jüri Özel Ödülü (İzmit Rafinerisi)	Haziran 2012
6 Türkiye'nin En Temiz Sanayi İşletmesi	Çevre ve Şehircilik Bakanlığı	İkincilik Ödülü (Kınıkkale Rafinerisi)	Haziran 2012
7 Fortune En Büyük 500 Şirketi Araştırması	Fortune Dergisi	Türkiye'nin En Büyük Şirketi	Temmuz 2012
8 İSO 500 Araştırması	İstanbul Sanayi Odası	Türkiye'nin En Büyük Sanayi Kuruluşu	Temmuz 2012
9 Capital 500 Büyük Özel Şirket Araştırması	Capital Dergisi	Türkiye'nin En Büyük Özel Şirketi	Temmuz 2012
10 Deal of the Year 2011	Trade Finance Magazine	Mükemmellik Ödülü (RUP Yatırım Finansmanı)	Temmuz 2012
11 EMEA Finansal Başarı Ödülleri	Trade Finance Magazine	En İyi Yapılandırılmış Finansal İşlem	Temmuz 2012
12 1.Ar-Ge Merkezleri Zirvesi	Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Bilim ve Teknoloji Genel Müdürlüğü	Nitelikli Ar-Ge Merkezi Kategorisi Birinciliği Üniversite ile İşbirliği Kategorisi Dördüncülüğü Bilimsel Yayın Kategorisi Altıncılığı	Eylül 2012
13 Altın Voltaj Ödülü	3. Türkiye Enerji Zirvesi	Altın Voltaj Ödülü	Ekim 2012
14 Sektörel Performans Ödülleri	Sanayi Kuruluşları Çizgiüstü Sektörel Performans Değerlendirme Organizasyonu	Büyük Ölçekli Kuruluş Kategorisi Sektör Özel Ödülü	Aralık 2012

Performans Verileri

	2009	2010	2011	2012
Operasyonel Performans				
İşlenen Ham Petrol (bin ton)	16.975,00	19.552,00	20.896,36	22.118,16
Üretim Rafinaj (bin ton)	15.968,00	18.797,00	20.898,00	21.867,00
Satış (bin ton)	21.521,00	22.401,00	23.897,00	25.441,00
Ürün Dış Satımı (bin ton)	3.308,00	4.795,00	5.152,00	5.860,00
Ürün Dış Alımı (bin ton)	5.828,00	3.980,00	4.214,00	4.387,00
Üretimde Beyaz Ürün Oranı (%)	73,60	72,35	71,16	70,30
Kapasite Kullanım Oranı (%)	69,14	67,87	69,68	70,33
Ekonomik ve İdari Performans				
Net Satışlar (milyon Amerikan doları)	13.118,37	17.424,46	24.302,09	23.677,35
Faaliyet Karı (milyon Amerikan doları)	653,65	683,32	1.181,22	631,63
Vergi Öncesi Kar (milyon Amerikan doları)	653,13	617,08	918,46	753,35
Vergi Sonrası Kar (milyon Amerikan doları)	521,97	489,69	739,53	816,89
FAVÖK (milyon Amerikan doları)	779,00	830,19	1.329,44	715,39
Net Borç (nakit) (milyon Amerikan doları)	-653,00	-1955,16	577,80	551,20
Öz Kaynak Karlılığı (ROE) (%)	22,00	19,35	30,15	31,77
Net Çalışma Sermayesi (milyon Amerikan doları)	283,00	285,59	359,20	595,29
Yatırım Harcamaları (milyon Amerikan doları)	189,00	177,00	628,00	973,88
Hisse Başına Kar (TL)	3,24	2,94	4,96	5,85
Hisse Başına Temettü Brüt (TL)	2,50	2,98	3,93	3,85
Hisse Başına Temettü Net (TL)	2,14	2,53	3,34	3,27
Vergi ve Benzer Yükümlülük Ödemeleri (milyon TL)	18.336,00	19.941,00	24.147,00	26.643,00
Kurumsal Yönetim Derecelendirme Notu	8,34	8,56	8,62	9,10
Fitch Ratings Uzun Vadeli Döviz Notu	BBB-	BBB-	BBB-	BBB-
Fitch Ratings Uzun Vadeli TL Notu	BBB-	BBB-	BBB-	BBB-
Tedarik Operasyonları (milyon TL)	214,00	206,72	257,07	348,04
Yurtiçi	78,00	94,61	112,61	177,21
Özel İmalat	19,00	12,19	22,29	20,10
Yurtdışı	117,00	99,92	122,17	150,73
Yerel Alım Oranı (%)	45,33	51,66	52,48	56,70
Alınan Teşvikler (milyon TL)	-	20,09	19,27	22,19

	2009	2010	2011	2012
Çevresel Performans				
Doğrudan Enerji Tüketimi (TJ)	64.960,50	66.707,53	70.355,73	70.622,50
Doğalgaz	17.731,87	32.892,16	35.730,87	34.784,49
Fuel Oil	29.176,97	17.905,18	13.211,00	12.650,08
Fuel Gaz	15.255,04	13.226,27	18.601,43	20.543,08
Kok	2.796,62	2.683,92	2.812,42	2.644,84
Dolaylı Enerji Tüketimi - Elektrik (TJ)	304,01	302,66	436,67	463,55
Toplam Enerji Tüketimi (TJ)	65.264,52	67.010,19	70.792,39	71.086,04
Enerji Tüketimindeki Değişim (%)	14,86	-2,67	-5,64	-0,41
Ürün Başına Enerji Tüketimi (GJ/ton)	3,84	3,43	3,39	3,21
Solomon Enerji Yoğunluk Değeri	120,90	107,40	105,40	105,30
Enerji Verimliliği Sağlayan Proje Sayısı	52,00	65,00	92,00	97,00
Enerji Verimliliği Sağlanan Tasarruf (TJ)	10.891,44	3.154,86	3.052,97	5.254,77
Enerji Verimliliği Sağlanan Tasarruf (milyon TL)	50,50	91,42	187,52	158,76
Enerji Verimliliği Projeleriyle Sera Gazı Emisyonunda Sağlanan Düşüş (ton CO ₂ e)	542.253,00	308.599,00	316.955,00	348.173,00
Toplam Su Tüketimi (milyon m ³)	22,00	18,00	19,00	21,00
Yer altı Kaynağı	1,00	1,00	0,00	0,00
Yüzey Kaynağı	21,00	17,00	18,00	20,00
Şebeke	0,00	0,00	1,00	1,00
Su Tüketimindeki Değişim (%)	-12,14	-16,22	4,58	9,44
Ürün Başına Su Kullanım Oranı (m ³ /ton)	1,36	0,96	0,91	0,95
Toplam Su Gerikazanımı (milyon m ³)	11,32	11,60	11,16	9,87
Geri Kazanılmış Suyun Toplam Tüketime Oranı (%)	36,00	39,00	37,05	32,23
Toplam Atık Su Deşarjı (milyon m ³)	10,32	10,03	10,27	13,09
Toplam Katı Atık Miktarı (ton)	46.306,00	49.923,11	28.991,52	38.028,00
Tehlikeli Atık Miktarı (ton)	36.638,00	40.228,88	17.998,52	22.944,00
Tehlikesiz Atık Miktarı (ton)	9.668,00	9.694,23	10.993,00	15.084,00
Bertaraf Metoduna Göre Katı Atıklar				
Geri Dönüşüm (ton)	35.734,00	44.238,36	23.367,00	27.471,00
Bertaraf (ton)	10.572,00	5.684,75	5.624,52	10.577,00
Katı Atık Geri Kazanım Oranı (%)	77,00	88,60	81,00	72,00
Ağaçlandırma Çalışmalarında Dikilen Fidan (adet)	10.272,00	3.383,00	14.158,00	8.836,00
Ağaçlandırma Çalışmalarıyla Giderilen CO ₂ Emisyonu Miktarı (ton CO ₂ e)	3.390,00	1.116,00	4.672,00	2.916,00
Çevre Yatırım ve İşletme Harcamaları (milyon TL)	93,10	117,42	180,94	212,17
Çevre Eğitimi (kişi x saat)	-	70.526,10	56.813,00	35.719,00
Tüpraş Çalışmanı	-	34.924,80	26.668,00	15.138,00
Müteahhit Çalışmanı	-	23.259,30	27.622,00	14.644,00
Toplum	-	12.342,00	2.523,00	5.937,00

Performans Verileri

	2009	2010	2011	2012
Sosyal Performans				
Toplam Eğitim (kişi x saat)	135.177,00	153.112,00	144.227,00	289.095,00
Kadın	-	9.986,00	20.831,00	32.125,00
Erkek	-	143.126,00	123.396,00	256.970,00
Beyaz Yaka	49.653,00	37.173,00	62.908,00	129.599,00
Mavi Yaka	85.524,00	115.939,00	81.319,00	159.496,00
Toplam Eğitim (kişi başı ortalama saat)	32,70	36,00	34,00	63,00
Kadın	-	33,00	63,00	88,00
Erkek	-	36,00	32,00	61,00
Beyaz Yaka	65,00	45,00	71,00	131,00
Mavi Yaka	25,00	33,00	25,00	45,00
Toplam İSG Eğitim Saati (kişi x saat)	33.389,00	64.302,00	49.857,00	75.190,00
Tüpraş Çalışanları	-	33.241,00	23.888,00	28.550,00
İş Ortağı Çalışanları	-	31.061,00	25.969,00	46.640,00
Kaza Sıklık Oranı (kaza adedi x 1.000.000/kişi x saat)	2,50	1,70	2,20	1,50
Kaza Şiddet Oranı (kayıp iş günü x 1.000.000/kişi x saat)	73,00	57,00	83,00	289,00
Ölümlü Kaza Sayısı	0,00	0,00	0,00	1,00
Toplam Tedarikçi Sayısı	12.993,00	1.772,00	1.874,00	1.383,00
İnsan Hakları Taraması Yapılan Tedarikçi ve Yüklenici Sayısı	-	15,00	122,00	157,00
Çalışan Memnuniyeti (%)	57,00	-	59,00	57,00
Müşteri Memnuniyeti (%)	86,70	98,50	98,50	98,00
Tedarikçi Memnuniyeti (%)	98,90	97,66	97,73	98,93
Koç Holding Emeklilik Fonu Yükümlülükleri (milyon TL)	5,40	39,34	37,81	42,72
Bağış ve Sponsorluklar (milyon TL)	7,84	8,31	12,58	16,07
Toplam Stajyer Sayısı	1.109	1.612,00	1.744,00	1.704,00
Minimum Başlangıç Ücretinin Asgari Ücrete Oranı				
Mavi Yaka	2,5	2,6	2,7	2,5
Beyaz Yaka	4	4,7	4,6	4,4

Çalışan Demografisi

	İzmit Rafinerisi		İzmir Rafinerisi		Kırıkkale Rafinerisi		Batman Rafinerisi		Genel Müdürlük		Toplam	
	2012	2012	2012	2012	2012	2012	2012	2012	2012	2012	2012	2012
Toplam Çalışan Sayısı	1.612	1.303	1.303	877	483	300	483	300	4.575			4.575
Kadın	89	%5,5	88	%6,8	47	%5,4	34	%7	108	%36	366	%8
Erkek	1.523	%94,5	1.215	%93,2	830	%94,6	449	%93	192	%64	4.209	%92
Müteahhit Firma Çalışanları	188		122		78		89		101		578	
Sözleşme Türüne Göre Çalışan Sayısı												
Belirsiz Süreli İş Akdi İle Çalışanlar	1.603	%99,4	1.303	%100	877	%100	483	%100	300	%100	4.566	%99,8
Kadın(sayı-%)	89	%5,5	88	%6,8	47	%5,4	34	%7	108	%36	366	%8
Erkek(sayı-%)	1.523	%94,5	1.215	%93,2	830	%94,6	449	%93	192	%64	4.203	%91,8
Geçici İş Akdi İle Çalışanlar-Sayı	9	%0,6	0	%0	0	%0	0	%0	0	%0	9	%0,2
Kategoriye Göre Çalışanlar												
Mavi Yakalı	1.328	%82,4	1.077	%82,7	734	%83,7	398	%82,4	46	%15,3	3.583	%78,3
Kadın(sayı-%)	39	%2,4	37	%2,9	24	%2,7	17	%3,5	16	%5,3	133	%2,9
Erkek(sayı-%)	1.289	%80	1.040	%79,8	710	%81	381	%78,9	30	%10	3.450	%75,4
Beyaz Yakalı	284	%17,6	226	%17,3	143	%16,3	85	%17,6	254	%84,7	992	%21,7
Kadın(sayı-%)	50	%3,1	51	%3,9	23	%2,6	17	%3,5	92	%30,7	233	%5,1
Erkek(sayı-%)	234	%14,5	175	%13,4	120	%13,7	68	%14,1	162	%54	759	%16,6
İstihdam Türüne Göre Çalışanlar												
Tam Zamanlı	1.612	%100	1.303	%100	877	%100	483	%100	300	%100	4.575	%100
Kadın(sayı-%)	89	%5,5	88	%6,8	47	%5,4	34	%7	108	%36	366	%8
Erkek(sayı-%)	1.523	%94,5	1.215	%93,2	830	%94,6	449	%93	192	%64	4.203	%92
Yarı Zamanlı	0	%0	0	%0	0	%0	0	%0	0	%0	0	%0
Eğitim Düzeyine Göre Çalışanlar (sayı-%)												
İlkokul	25	%1,5	34	%2,6	12	%1,4	9	%1,9	2	%0,7	82	%1,8
Ortaokul	33	%2	24	%1,8	27	%3,1	6	%1,2	6	%2	96	%2,1
Lise ve Dengi	760	%47	621	%47,7	493	%56,2	261	%54	37	%12,3	2.172	%47,5
Ön Lisans	480	%30	377	%28,9	201	%22,9	125	%25,9	10	%3,3	1.193	%26
Üniversite ve Üzeri	314	%19,5	247	%19	144	%16,4	82	%17	245	%81,7	1.032	%22,6

	İzmit Rafinerisi		İzmir Rafinerisi		Kırıkkale Rafinerisi		Batman Rafinerisi		Genel Müdürlük		Toplam	
	2012	%	2012	%	2012	%	2012	%	2012	%	2012	%
Yaş Gruplarına Göre Çalışanlar (sayı-%)												
30 yaş altı	549	%34,1	407	%31,2	336	%38,3	185	%38,3	84	%28	1561	%34,1
30 - 50 yaş arası	924	%57,3	806	%61,9	422	%48,1	249	%51,6	171	%57	2572	%56,2
50 yaş üstü	139	%8,6	90	%6,9	119	%13,6	49	%10,1	45	%15	442	%9,7
Üst Düzey Yöneticiler (sayı-%)	5		5		3		1		22		37	
Cinsiyete Göre												
Kadın	0	%0	0	%0	0	%0	0	%0	1	%4,5	1	%2,5
Erkek	5	%100	5	%100	3	%100	1	%100	21	%95,5	39	%97,5
Yaş Grubuna Göre												
30 yaş altı	0	%0	0	%0	0	%0	0	%0	0	%0	0	%0
30 - 50 yaş arası	2	%40	4	%80	0	%0	0	%0	10	%45,4	16	%44,4
50 yaş üstü	3	%60	1	20	3	%100	1	%100	12	%54,6	20	%55,6
Orta Düzey Yöneticiler (sayı-%)	38		24		14		10		38		124	
Cinsiyete Göre												
Kadın	4	%10,5	2	%8,4	1	%7,1	0	%0	11	%29,0	18	%14,5
Erkek	34	%89,5	22	%91,6	13	%92,9	10	%100	27	%71,0	106	%85,5
Yaş Grubuna Göre												
30 yaş altı	0	%0	1	%4,2	0	%0	0	%0	0	%0	1	%0,8
30 - 50 yaş arası	20	%52,6	13	%54,1	6	%42,9	6	%60	23	%60,5	68	%55,3
50 yaş üstü	18	%47,4	10	%41,7	8	%57,1	4	%40	15	%39,5	55	%44,7
İşe Alınan Çalışanlar (sayı-%)	285	%17,7	105	%8,1	82	%9,4	74	%13,3	38	%12,7	584	%12,8
Cinsiyete Göre												
Kadın	16	%18,0	9	%10,1	2	%4,3	6	%17,6	15	%13,9	48	%13,10
Erkek	269	%17,7	96	%7,9	80	%9,6	68	%15,1	23	%12,0	536	%12,70

	İzmit Rafinerisi		İzmir Rafinerisi		Kırıkkale Rafinerisi		Batman Rafinerisi		Genel Müdürlük		Toplam	
	2012	%	2012	%	2012	%	2012	%	2012	%	2012	%
Yaş Grubuna Göre												
30 yaş altı	270	%49,2	103	%25,3	80	%23,8	72	%38,9	31	%36,9	556	%35,6
30 - 50 yaş arası	15	%1,6	2	%0,3	2	%0,5	2	%0,8	6	%3,5	27	%1
50 yaş üstü	0	%0	0	%0	0	%0	0	%0	1	%2,2	1	%0,2
İşten Ayrılan Çalışanlar (sayı-%)	60	%3,7	56	%4,3	60	%6,8	21	%4,3	18	%6	215	%4,7
Cinsiyete Göre												
Kadın	4	%4,5	0	%0,0	1	%2,1	2	%5,9	5	%4,6	12	%3,3
Erkek	56	%3,7	56	%4,6	59	%7,1	19	%4,2	13	%6,8	203	%4,8
Yaş Grubuna Göre												
30 yaş altı	10	%1,8	2	%0,5	4	%1,2	3	%1,6	4	%4,8	23	%1,5
30 - 50 yaş arası	27	%2,9	32	%4	40	%9,5	7	%2,8	10	%5,8	116	%4,5
50 yaş üstü	23	%16,6	22	%24,4	16	%13,4	11	%22,4	4	%8,9	76	%17,2
Toplu Sözleşme Kapsamında Çalışanlar (sayı-%)	1.328	%82,4	1.077	%82,7	734	%83,7	398	%82,4	46	%15,4	3.586	%78,4
Çocuk İznine Ayrılan Çalışan Sayısı	0		0		0		0		0		0	
Çocuk İzninden Sonra İşine Dönen Çalışan Sayısı	0		0		0		0		0		0	

GRI İndeksi

GRI Göstergeleri	Bulunduğu Bölüm	Sayfa	Açıklama	Raporlama Düzeyi
Profil Göstergeleri				
1.1	Yönetim Kurulu Başkanı'nın Mesajı Genel Müdür Mesajı			Tam
1.2	Yönetim Kurulu Başkanı'nın Mesajı Genel Müdür Mesajı Kurumsal Sorumluluk Yönetimi			Tam
2.1	İletişim			Tam
2.2	Kurumsal İnternet Sitesi		www:ürünler>ürün bilgileri	Tam
2.3	Rakamlarla Tüpraş			Tam
2.4	İletişim			Tam
2.5	Rakamlarla Tüpraş		Tüpraş tedarik ve ihracat operasyonları dışında tüm operasyonlarını Türkiye'de gerçekleştirmektedir.	Tam
2.6	Rakamlarla Tüpraş			Tam
2.7	Rakamlarla Tüpraş Tüpraş Faaliyet Raporu 2012			Tam
2.8	Rakamlarla Tüpraş Performans Verileri			Tam
2.9	Kurumsal İnternet Sitesi		www:Yatırımcı İlişkileri>Özel Durum Açıklamaları	Tam
2.10	Raporlama Döneminde Elde Edilen Başarı ve Ödüller			Tam
3.1	Rapor Hakkında			Tam
3.2	Rapor Hakkında			Tam
3.3	Rapor Hakkında			Tam
3.4	İletişim			Tam
3.5	Kurumsal Sorumluluk Yönetimi			Tam
3.6	Rapor Hakkında			Tam
3.7	Rapor Hakkında			Tam
3.8	Rapor Hakkında			Tam
3.9	Rapor Hakkında			Tam
3.10	Rapor Hakkında			Tam
3.11	Rapor Hakkında			Tam
3.12	GRI İndeksi			Tam
3.13	Yasal Uyarı			Tam
4.1	Tüpraş Faaliyet Raporu 2012			Tam
4.2	Tüpraş Faaliyet Raporu 2012			Tam
4.3	Tüpraş Faaliyet Raporu 2012			Tam
4.4	Paydaş Katılımı Tüpraş Faaliyet Raporu 2012			Tam

GRI Göstergeleri	Bulunduğu Bölüm	Sayfa	Açıklama	Raporlama Düzeyi
Profil Göstergeleri				
4.5	Çalışanlara Sağlanan Olanaklar			Tam
	Tüpraş Faaliyet Raporu 2012			
4.6	Tüpraş Faaliyet Raporu 2012			Tam
4.7	Tüpraş Faaliyet Raporu 2012			Tam
4.8	İş Devamlılığı			Tam
	Tüpraş Faaliyet Raporu 2012			
4.9	İş Devamlılığı			Tam
	Risk Yönetimi ve İç Denetim			
	Tüpraş Faaliyet Raporu 2012			
4.10	Tüpraş Faaliyet Raporu 2012			Tam
4.11	İş Devamlılığı			Tam
	Risk Yönetimi ve İç Denetim			
	Tüpraş Faaliyet Raporu 2012			
4.12	Tüpraş Faaliyet Raporu 2012			Tam
4.13	Kurumsal Sorumluluk Yönetimi			Tam
4.14	Kurumsal Sorumluluk Yönetimi			Tam
4.15	Kurumsal Sorumluluk Yönetimi			Tam
4.16	Kurumsal Sorumluluk Yönetimi			Tam
4.17	Kurumsal İnternet Sitesi		www: Yatırımcı İlişkileri>Kurumsal Yönetim>Genel Kurul Bilgileri	Tam
Yönetmelik Yaklaşım				
DMA EC	Rakamlarla Tüpraş			Tam
	Ekonomik Bakış			
	Toplumsal Bakış			
	Performans Verileri			
DMA EN	Ar-Ge Çalışmaları			Tam
	Çevreye Bakış			
	Performans Verileri			
DMA LA	İnsana Bakış			Tam
	Performans Verileri			
DMA HR	İnsan Hakları			Tam
	İnsana Bakış			
	Toplumsal Bakış			
	Risk Yönetimi ve İç Denetim			
	Performans Verileri			
DMA SO	Toplumsal Bakış			Tam
	Risk Yönetimi ve İç Denetim			
DMA PR	Müşteri Memnuniyeti			Tam
	Risk Yönetimi ve İç Denetim			
	Kurumsal İnternet Sitesi		www: Ürünler>Ürün Güvenlik Bilgi Formu	

GRI İndeksi

GRI Göstergeleri	Bulunduğu Bölüm	Sayfa	Açıklama	Raporlama Düzeyi
Yönetsel Yaklaşım				
EC1	Toplumsal Bakış Performans Verileri			Kısmi
EC2	Enerji ve İklim Değişikliği			Kısmi
EC3	Çalışanlara Sağlanan Olanaklar Tüpraş Faaliyet Raporu 2012			Tam
EC4	Enerji Verimliliği Projeleri Tüpraş Faaliyet Raporu 2012			Tam
EC5	Performans Verileri		Tüpraş eşit işe eşit ücret ödeme ilkesini benimsediğinden cinsiyet bazında ücret farklılığı ölçümlenmemektedir. Bu nedenle, giriş düzeyi ücretlerin asgari ücrete oranı çalışan kategorisi bazında hesaplanmıştır.	Tam
EC6	Ekonomik Etki Alanı Performans Verileri			Tam
EC7	Ekonomik Etki Alanı			Kısmi
EC8	Toplumsal Bakış			Tam
EC9	Ar-Ge Çalışmaları Performans Verileri			Tam
EN1	Performans Verileri			Tam
EN2	Rakamlarla Tüpraş Su Yönetimi			Tam
EN3	Çevreye Bakış Performans Verileri			Tam
EN4	Çevreye Bakış Performans Verileri			Tam
EN5	Çevreye Bakış Performans Verileri			Tam
EN6	Ar-Ge Çalışmaları			Kısmi
EN7	Çevreye Bakış Performans Verileri			Tam
EN8	Çevreye Bakış Performans Verileri			Tam
EN9	Çevre Koruma ve Biyoçeşitlilik			Tam
EN10	Çevreye Bakış Performans Verileri			Tam
EN11	Çevre Koruma ve Biyoçeşitlilik			Tam
EN12	Çevre Koruma ve Biyoçeşitlilik			Tam

GRI Göstergeleri	Bulunduğu Bölüm	Sayfa	Açıklama	Raporlama Düzeyi
Yönetsel Yaklaşım				
EN13	Çevre Koruma ve Biyoçeşitlilik Ağaçlandırma Çalışmaları			Tam
EN14	Çevre Koruma ve Biyoçeşitlilik			Tam
EN18	Çevreye Bakış Performans Verileri			Tam
EN20	Çevreye Bakış			Kısmi
EN21	Çevreye Bakış Performans Verileri			Tam
EN22	Çevreye Bakış Performans Verileri			Tam
EN25	Çevre Koruma ve Biyoçeşitlilik			Tam
EN26	Ar-Ge Çalışmaları			Kısmi
EN27			Tüpraş'ın paketlenerek satılan ürünü bulunmamaktadır.	Tam
EN29	Demiryolu Lojistiğiyle Daha Çevreci Dağıtım			Tam
EN30	Çevreye Bakış Performans Verileri			Tam
LA1	İnsana Bakış Performans Verileri		Tüpraş yarı zamanlı ya da mevsimsel çalışan istihdam etmemektedir.	Tam
LA2	Performans Verileri			Tam
LA3			Tüpraş yarı zamanlı çalışan istihdam etmemektedir.	Tam
LA4	İnsan Hakları Performans Verileri			Tam
LA5			Şirket operasyonları, çalışma koşulları ve çalışma yerleri hakkında muhtemel değişiklikler, yasalarda belirtilen minimum ihbar sürelerine uygun olarak uygulama öncesinde çalışanlara bildirilmektedir. Bu süreler çalışan kıdemine göre değişiklik gösterebilmektedir. Toplu sözleşmeler, kapsam dahilinde bulunan çalışanlar için ilgili minimum ihbar sürelerini düzenlemektedir.	Tam
LA6			Tüm rafinerilerde kurulmuş olan İş Sağlığı ve Güvenliği Komiteleri, iş sağlığı ve emniyeti uzmanları, yönetim ve çalışan temsilcilerinden oluşmaktadır. Seçimle belirlenen sendika ve çalışan temsilcileri aracılığıyla, iş sağlığı ve emniyeti tedbirleri ve elde edilen performansın takibinin yanında çalışan öneri ve beklentilerinin Komite tarafından elde alınması sağlanmaktadır.	Tam
LA7	İş Sağlığı ve Güvenliği Performans Verileri			Tam

GRI Göstergeleri	Bulunduğu Bölüm	Sayfa	Açıklama	Raporlama Düzeyi
Yönetel Yaklaşım				
LA8	Çalışan Sağlığı			Tam
	Çalışanlara Sağlanan Olanaklar			
LA10	Performans ve Kariyer Yönetimi			Tam
	Performans Verileri			
LA11	Performans ve Kariyer Yönetimi			Tam
LA12	Performans ve Kariyer Yönetimi			Tam
LA13	Performans Verileri			Tam
LA14			Tüpraş'ın eşit işe eşit ücret ilkesini benimsiyor olması cinsiyet temelli ücretlendirme uygulamalarının önüne geçmektedir. Aynı görevi gerçekleştirdikleri sürece tüm erkek ve kadın çalışanlar aynı baz maaşla ücretlendirilmektedir. Çalışan maaşları performans primleri, mesai ücretleri ve benzer yan ödemeler çerçevesinde değişiklik gösterebilmektedir.	Tam
LA15	Performans Verileri			Tam
HR2	İnsan Hakları			Tam
	Risk Yönetimi ve İç Denetim			
	Performans Verileri			
HR4			Raporlama döneminde bu türden bir vaka gerçekleşmemiştir.	Tam
HR5			Tüm Tüpraş operasyonlarında örgütlenme ve toplu sözleşme hakkı güvence altında bulunmaktadır. İş ortaklarının da aynı ilkeyi benimsemeleri beklenmektedir. Raporlama döneminde bu hakların uygulanmasının belirgin bir risk altında bulunması ya da ihlali durumu gözlenmemiştir.	Tam
HR6			Tüpraş çocuk işçi istihdam etmemektedir. İş ortaklarının da aynı ilkeyi benimsemeleri beklenmektedir. Raporlama döneminde bu ilkeye yönelik belirgin bir risk ya da ihlal durumu gözlenmemiştir.	Tam
HR7			Tüpraş zorla ya da zorunlu çalıştırma uygulamaları gerçekleştirmemektedir. İş ortaklarının da aynı ilkeyi benimsemeleri beklenmektedir. Raporlama döneminde bu ilkeye yönelik belirgin bir risk ya da ihlal durumu gözlenmemiştir.	Tam
HR8	Güvenlik ve İnsan Hakları			Tam

GRI Göstergeleri	Bulunduğu Bölüm	Sayfa	Açıklama	Raporlama Düzeyi
Yönelimsel Yaklaşım				
HR11			Raporlama döneminde bu türden bir vaka gerçekleşmemiştir.	Tam
SO1	Toplumsal Bakış			Tam
SO2			Satın alma ve ihale süreçleriyle ilgili tüm iş birimleri yılda iki kez yolsuzluğa karşı denetimden geçmektedir.	Tam
SO4			Raporlama döneminde bu türden bir vaka gerçekleşmemiştir.	Tam
SO5			Tüpraş faaliyet konusuyla ilgili alanlarda bilgi alışverişi çerçevesinde resmi kuruluşlarla yakın ilişkiler kurmakta; kurumsal ya da sektörel organizasyonların üyesi olarak işbirliği faaliyetlerine davet üzerine katılmaktadır. Ancak Tüpraş şirket çıkarna yönelik olarak lobicilik faaliyetleri yürütmemekte; bu faaliyetleri yürüten kişi ya da gruplara destek vermemektedir.	Tam
SO6			Tüpraş doğrudan ya da dolaylı olarak hiçbir politik partiyi, hareket ya da girişimi desteklememekte; hiçbir politik görüş ya da amacı benimsememekte; dolayısıyla hiçbir politik görüş ya da pozisyon beyan etmemektedir.	Tam
PR1			REACH ve yere düzenlemeler uyarınca tüm ürünler ve hammadde olarak kullanılan kimyasal maddeler sağlık ve güvenlik etkilerinin de dahil olduğu analiz çalışmalarına tabi tutularak, gerekli koşullara uygun olarak etiketlenilmektedir. Güvenlik Bilgi Formu olarak adlandırılan ürün etiketleri, ürünlerin sağlık ve emniyet üzerine muhtemel etkilerini ve bu etkilere yönelik alınması gereken tedbirleri içermektedir.	Tam
PR2			Raporlama döneminde bu türden bir vaka gerçekleşmemiştir.	Tam
PR3			Tüm Tüpraş ürünleri yasal düzenlemelere uygun olarak etiketlenilmektedir.	Tam
PR4			Raporlama döneminde bu türden bir vaka gerçekleşmemiştir.	Tam
PR5	Müşteri Memnuniyeti			Tam
PR7			Raporlama döneminde bu türden bir vaka gerçekleşmemiştir.	Tam
PR8			Raporlama döneminde bu türden bir vaka gerçekleşmemiştir.	Tam

İletişim

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş. Kurumsal Sorumluluk Raporu Hakkında daha ayrıntılı bilgi edinmek, görüş ve önerilerinizi iletmek için:

Seval KIZILCAN
Kurumsal İletişim Müdürü
Kurumsal.iletisim@tupras.com.tr

İletişim:

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.
Genel Müdürlüğü
41790 Körfez Kocaeli
T: 0262 316 30 00
F: 0262 316 30 10-11
www.tupras.com.tr

Raporlama Danışmanı:

KIYMET-i
harbiye

www.kiymetiharbiye.com

Tasarım:

Kutay Güven
grafixel.com

Yasal Uyarı

Kurumsal Sorumluluk Raporu (Rapor), Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş. ("Tüpraş") tarafından GRI (Global Reporting Initiative) raporlama ilkeleri kapsamında hazırlanmıştır. Bu raporda yer alan ve eksiksiz olma vasfını taşımayan tüm bilgiler ve görüşler TÜPRAŞ tarafından temin edilmiş ve bu raporun amacı için bağımsız olarak doğrulanmamıştır. Bu rapor sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmış olup herhangi bir yatırım kararı için temel oluşturma amacı taşımaz. Bu raporda yer alan bilgiler TÜPRAŞ hisselerinin satımına ait herhangi bir teklifi ya da teklifin bir parçasını ya da bu tür bir satış sürecine davet teşkil etmez ve bu raporun yayımlanması ile bu tür bir yasal ilişki kurulmuş sayılmaz. Bu raporun hazırlanma zamanı itibarıyla yer alan tüm bilgiler ve ilişkili belgelerin doğru olduğuna inanılmakta olup bilgiler iyi niyetle açıklanmış ve güvenilir kaynaklara dayanmaktadır. Ancak TÜPRAŞ bu bilgilere ilişkin herhangi bir beyan, garanti veya taahhütte bulunmamaktadır. Buna uygun olarak, Tüpraş veya bağlı hiçbir şirketi ya da onların yönetim kurulu üyeleri, danışmanları veya çalışanları bu Rapor kapsamında iletilen herhangi bir bilgi veya iletişimden veya bu Rapor'da yer alan bilgilere dayanan veya yer almayan bir bilgi neticesinde bir kişinin doğrudan veya dolaylı olarak uğrayacağı kayıp ve zarardan sorumlu değildir.